

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Problematika daňových přiznání na Slovensku a v České republice

Problem of Tax Declarations in Slovakia and in the Czech Republic

Student: Michaela Potočárová
Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání bakalářské práce

Student: **Michaela Potočárová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Problematika daňových přiznání na Slovensku a v České republice**
Problem of Tax Declarations in Slovakia and in the Czech Republic
Jazyk vypracování: slovenština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Vymezení základních pojmů
 3. Daňové přiznání k dani z příjmů na Slovensku
 4. Daňové přiznání k dani z příjmů v České republice
 5. Analýza základních diferencí daňových přiznání
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JARINKOVIČOVÁ, Valéria, Vladimír PASTIERIK a Ľubica SEKERKOVÁ. *Daňové priznania k dani z príjmov za rok 2015*. Žilina: Poradca podnikateľa, 2016. 292 s. ISBN 978-80-89363-99-5.
SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016. 1104 s. ISBN 978-90-8722-365-6.
VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016. 396 s. ISBN 978-80-87480-44-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 18.11.2016
Datum odevzdání: 05.05.2017

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4 a 6, které jsou daňovými formuláři a příloha č. 5, která je přepis mailové komunikace autorky s MF SR, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 4. 5. 2017

Michaela Poláčková

Obsah

1 Úvod	5
2 Vymedzenie základných pojmov	7
2.1 Pojmy z oblasti daní a daňových priznaní	7
2.2 Historický exkurz	15
2.2.1 Situácia do roku 1918.....	15
2.2.2 Československá republika 1918 – 1939	17
2.2.3 Slovenská republika a Protektorát Čechy a Morava 1939 – 1945	18
2.2.4 Česko a Slovensko v povojnovom období do osamostatnenia 1945 – 1992	19
2.2.5 Česká a Slovenská republika 1992 – súčasnosť	20
2.3 Čiastkové zhrnutie	21
3 Daňové priznanie k dani z príjmu na Slovensku	22
3.1 Spôsoby a lehoty podania daňového priznania.....	23
3.2 Typy daňových priznaní	23
3.3 Formulár typu A	24
3.4 Formulár typu B.....	28
3.4.1 Prílohy	32
3.5 Čiastkové zhrnutie	32
4 Daňové priznanie v Českej republike.....	33
4.1 Spôsob a lehoty na podanie daňového priznania	33
4.2 Typy daňových priznaní ČR.....	34
4.3 Zjednodušený formulár daňového priznania	35
4.3.1 Prílohy	37
4.4 Základný formulár daňového priznania.....	37
4.4.1 Prílohy	40
4.5 Čiastkové zhrnutie	41

5 Analýza základných diferencií daňových priznaní.....	42
5.1 Grafická a formálna podoba - komparácia	42
5.2 Vyplnenie formulárov DP typ A / zjednodušené DP	43
5.2.1 Výpočet a vyplnenie DP SR typ A	44
5.2.2 Výpočet a vyplnenie DP ČR zjednodušený typ DP	45
5.2.3 Čiastkové zhrnutie.....	45
5.3 Vyplnenie formulárov DP typ B / základný formulár DP	46
5.3.1 Výpočet a vyplnenie DP SR typ B	47
5.3.2 Výpočet a vyplnenie DP ČR – základný formulár	48
5.3.3 Čiastkové zhrnutie.....	49
6 Záver.....	50
Zoznam použitej literatúry	52
Zoznam skratiek	56
Prehlásenie o využití výsledkov bakalárskej práce	
Zoznam tabuliek	
Zoznam príloh	
Prílohy	

1 Úvod

Explicitne definované rozdiely v problematike daní a daňových priznaní naprieč krajinami v odbornej literatúre zväčša chýbajú. Stretávame sa len s čiastkovými definíciami daňových systémov ako celkov, no samostatne vymedzené daňové priznania sú skôr výnimkou. Práve tento motivačný faktor podporil našu snahu o zadefinovanie základných pojmov a vyjadrenie rozdielov v problematike daňových priznaní na Slovensku a v Českej republike.

Predpokladáme, že niektoré naše zistenia by mohli prispieť k docieleniu efektívnejšieho daňového priznania, ktoré nebude pre občanov zbytočne zložitým byrokratickým aparátom. To všetko pri zachovaní efektívnosti výberu daní ako v Českej tak aj Slovenskej republike. Uvedomujeme si, že sa jedná o veľmi členitú tému, ktorá by si zaslúžila priestor v rozsiahlejšej odbornej práci, z toho dôvodu sme si vymedzili naše porovnávanie na daňové priznania z príjmov fyzických osôb a to v stručnej podobe. Keďže sa budeme touto problematikou zaoberať iba čiastkovo, vzniká priestor v akademickej obci pre tvorbu ďalších odborných príspevkov, či záverečných prác s obdobným zameraním.

Cieľom práce bude zanalyzovať a porovnať situáciu medzi Českou a Slovenskou republikou a vysloviť konštruktívnu kritiku, či odporúčania k zlepšeniu daňových priznaní. K porovnávaniu situácie práve medzi týmito krajinami sme sa nerozhodli len z dôvodu nášho pohybu v tomto ekonomickom priestore, no najmä kvôli podobnej histórii a kultúre a s tým spojeným vývojom daňového systému. Pre dosiahnutie cieľa sme v práci použili metódy analýzy, komparácie a syntézy.

V prvej kapitole si tak okrem zadefinovania základných pojmov nevyhnutných pre správne pochopenie našej práce a nastavenie istej miery daňovej gramotnosti pripomenieme niektoré historické súvislosti, ktoré má Slovenská s Českou republikou nielen spoločné, ale aj rozdielne. Historický exkurz považujeme za dôležitú neoddeliteľnú súčasť každého porovnávaní dvoch krajín (a nami porovnávaných krajín zvlášť), pretože nám pomáha pochopiť niektoré skryté súvislosti, ktoré viedli k súčasnému stavu.

Nasledujúcou kapitolou prejdeme k popisu samotného daňového priznania na Slovensku. Zaujímať nás budú nielen spôsoby a lehoty na podanie, ale aj samotné rozdelenie a detailnejšia štruktúra. Všímať si budeme jednotlivé oddiely, ktoré skúsime stručne opísať či odkázať na príslušný zákon, v ktorom by daňovník našiel bližšie informácie k jednotlivým riadkom. Dovoľujeme si opäť zdôrazniť, že sa jedná o veľmi rozsiahlu tému, takže nebudeme jednotlivé riadky explicitne definovať a právne vysvetľovať. Pokúsime sa však vytvoriť prierez,

ktorý nám umožní získať dostatok informácií k následnej analýze. Aj z toho dôvodu budeme našu pozornosť venovať iba oddielom odlišným, keďže sa chceme vyvarovať zbytočnej redundancii.

Tretou kapitolou si rozoberieme stav tejto problematiky v Českej republike, pričom použijeme rovnaké logické postupy a členenie ako pri opise Slovenského typu. Nakoľko prácu píšeme v Českej republike, všetky peňažné hodnoty budú uvedené resp. prepočítané na České koruny. Keďže Česká republika nezaviedla spoločnú menu Euro, v celej práci budeme vychádzať z kurzu Európskej centrálnej banky zo dňa 12. apríla 2017, konkrétne 26,697 Kč ku 1 €. Prepočty budeme zaokrúhľovať aritmeticky na celé koruny.

Za opisnými kapitolami bude nasledovať kapitola venovaná analýze, v ktorej okrem analytickej metódy využijeme aj metódu porovnávania. Na základe zozbieraných informácií porovnáme obsahové, ale i formálne rozdiely jednotlivých priznaní, pričom sa pokúsime zamerať na také, ktoré by mohli zlepšiť situáciu v jednej, alebo druhej rozoberanej krajine. Súčasťou tejto analytickej kapitoly bude aj experimentálne vyplnenie nami riešených daňových priznaní, ktoré nám poskytne praktický uhol pohľadu na túto problematiku, pričom sa z častí dotkneme aj porovnania daňových systémov a nepriamo tak porovnáme aj mieru daňového zaťaženie nami zvoleného občana.

Dovoľujeme si prízvukovať, že cieľom práce nie je vytvorenie návodu k vyplneniu daňového priznania, či podrobné porovnávanie daňových systémov, ale porovnanie smerujúce ku konštruktívnej kritike, ktorá môže byť pre predstaviteľov týchto štátov inšpiráciou.

Aplikácie niektorých našich zistení a snáh môžu viesť k zjednodušeniu daňových priznaní, ktoré nebudú musieť byť povinným zlom, čisto byrokratickým aparátom, ale efektívnym a hlavne ľahko pochopiteľným nástrojom k výberu daní. To môže byť plusom nielen pre Českú a Slovenskú republiku, ale aj pre iné krajiny s podobným daňovým systémom.

Práca vychádza z legislatívy účinnej od 1. januára 2017.

2 Vymedzenie základných pojmov

Lepšiu orientáciu v práci, správne pochopenie problematiky, či opravenie mylných a rozdielných pohľadov na pojmy docielime ich vymedzením v tejto úvodnej kapitole. Opierať sa budeme o slovenských a českých odborníkov v daňovej oblasti.

Následne, v druhej časti tejto kapitoly popíšeme historické mantinely späté so skúmanou problematikou.

2.1 Pojmy z oblasti daní a daňových priznaní

Rôzni autori pristupujú k definícii dane rôzne, no v základe sú ich charakteristiky takmer totožné. Pre účely našej práce najlepšie vystihla pojem **daň** Lénártová, ktorá ju chápe ako povinnú nenávratnú platbu do verejných rozpočtov, ktorá je uložená daňovým subjektom zákonom bez priamej zvláštnej protislužby. Dopĺňa, že kým dane tvoria najdôležitejší príjem verejných rozpočtov ide zároveň o nedobrovoľnú platbu (tzn. že štát sa nemôže spoľahnúť na dobrovoľnosť ich platenia). Z toho dôvodu existujú v štáte zákony a v prípade ich porušenia aj represívne nástroje, ako donucovacie mechanizmy.¹

Pojmy ako **daňový systém** a **daňová sústava** bývajú podľa Širokého často chápané ako synonymá. Stručne ich však opisuje a definuje rozdiely medzi nimi. Kým daňovú sústavu vníma ako súhrn vybraných daní v určitom štáte a čase upravených v zákone, daňový systém označuje spolu s Grúňom za širší pojem, ktorý okrem spomenutej daňovej sústavy zahŕňa aj právne, organizačne a technicky konštituovaný systém inštitúcií. Ich úlohovou je zabezpečiť správu daní, ich vymeriavanie, vymáhanie a kontrolu, ako aj systém nástrojov, metód a pracovných postupov, ktoré tieto inštitúcie uplatňujú vo vzťahu k daňovým subjektom.²

Ako si ukážeme v nasledujúcich kapitolách daňové systémy a sústavy sú živé organizmy, ktoré prechádzajú neustálym vývojom a zmenami vzhľadom k politickým preferenciám vládnych autorít. V dôsledku toho dochádza k zavádzaniu daňových reforiem. Ako definícia nám stačí úvod rozsiahleho popisu z Králikovho slovníka a to, že **daňová reforma** je proces prebudovania daňovej sústavy. Môže ísť o čiastočné, alebo úplné prebudovanie, ktorého výsledkom je štrukturálne a principiálne iná daňová sústava³.

¹ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

² ŠIROKÝ a kol., 2008.

³ KRÁLIK a JAKUBOVIČ, 2004.

Subjekt dane, alebo daňový subjekt označovaný aj pojmom podmet dane, je osoba (fyzická ale aj právnická), ktorej je uložená daň aj povinnosť ju zaplatiť. Existujú dve formy daňového subjektu. Daňovník a platiteľ dane. Pojmom **daňovník** môžeme označiť fyzickú alebo právnickú osobu, ktorej príjem, majetok, alebo činnosť podlieha dani, tzn. zo zákona je povinný plniť daňové povinnosti. Vystupovať môže aj ako platiteľ dane, no nie je s ním daňovo-právne totožný. Je to subjekt zaťažený tzv. daňovým bremenom. **Platiteľom dane** je opäť fyzická alebo právnická osoba povinná zo zákona daň vypočítať, vybrať či zraziť, a odviesť v určenej lehote daňovému orgánu, ako aj osoba registrovaná na príslušnom daňovom úrade, pričom za daň majetkovo zodpovedá.⁴ Podľa vymedzenia subjektu v daňových zákonoch – priamy a nepriamy, rozlišujeme dve základné skupiny daní – priame a nepriame dane.

Priame dane možno identifikovať na základe priameho, tzn. jednoznačného, zrozumiteľného, adresného vymedzenia daňovníka, ktorý je povinný daň zaplatiť. Pritom môže ísť o daň z príjmov FO, daň z príjmov PO, daň z nehnuteľností, dedičstva, darovania a pod.⁵ Široký túto definíciu dopĺňa o predpoklad, že ich výška ide na úkor dôchodku danej osoby. Sú adresné a prihliadajú k majetkovej či dôchodkovej situácii osoby.⁶

Opakom sú **dane nepriame**, pri ktorých je vymedzenie daňovníka logicky nepriame, nakoľko nie je účelné a ani nemožno priamo daňovníka v daňovom zákone stanoviť⁷. Niekedy sú nazývané aj ako spotrebné. Široký aj v tomto prípade dopĺňa charakteristiku tohto typu daní. Sú platené a vyberané v cenách tovarov, služieb a pod. Rozhodujúcim je moment nákupu. Tento typ daní nerešpektuje príjmy či bohatstvo osoby a bežný občan si ich často neuvedomí nakoľko sú súčasťou nákupu, napríklad potravín.⁸

Oproti subjektu dane stojí **objekt dane**. Ten môžeme chápať ako predmet zdanenia čiže veličinu, z ktorej sa daň vymeriava. Predmetom zdanenia môže byť príjem, úkon, vec, majetok. Často je na jeho základe pomenovaný druh, resp. skupina daní. Všeobecne platí, že daňový objekt má byť presne kvantifikovateľný a má charakterizovať daňovú schopnosť daňovníka.

⁴ KRÁLIK a JAKUBOVIČ, 2004.

⁵ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

⁶ ŠIROKÝ a kol., 2008.

⁷ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

⁸ ŠIROKÝ a kol., 2008.

Podľa objektu dane rozlišujeme tri základné skupiny daní:

- a. **Dane z príjmov** – zjednodušene môžeme povedať, že predmetom dane sú príjmy, ktorými môžu byť zisk podnikateľského subjektu, mzda zamestnanca, príjem z prenájmu, príjem z kapitálového majetku a podobne.
- b. **Dane z majetku** – predmetom dane je majetok, teda nehnuteľnosť, sú to napr. budova, stavba, pozemok alebo hnutel'ný majetok, ako sú napr. lietadlo, loď, jachta, automobil atď.
- c. **Dane z predaja** (dane zo spotreby) – predmetom dane je predaj, spotreba tovaru alebo služieb.⁹

Kvantifikáciou objektu dane, resp. predmetu dane, je **základ dane**. Jeho úlohou je určiť celkovú sumu zdaniteľného objektu, tzn. že sa jedná o podklad na výpočet dane. Spôsob jeho výpočtu musí vymedzovať príslušný daňový zákon, pričom sa musí vychádzať z predpísaných dokladov¹⁰ a rôznych účtovných a iných výkazov a pod. Za pomoci **odpočítateľných**, resp. **pripočítateľných položiek**, je možné vymedzený daňový základ upraviť a ovplyvniť ním ekonomické správanie, zohľadniť sociálne postavenie, či implementovať nástroje napríklad ekologického charakteru. Po takejto úprave sa daňový základ nazýva **upraveným daňovým základom**¹¹.

K určeniu výšky dane potrebujeme poznať **daňovú sadzbu**. Tú definujú Králik s Jakubovičom, v Slovníku finančného práva, ako istú mierku, prostredníctvom ktorej sa určuje výška konkrétnej dane a daňového zaťaženia. Často býva označená ako limit dane.¹² Lénártová dopĺňa túto strohú definíciu o poznatok, že ide o významný prvok daňovej techniky, ktorého vhodnou voľbou možno zabezpečiť splnenie daňového cieľa. K jeho splneniu je taktiež nutné eliminovať úniky na daniach a zabezpečiť taký spôsob výberu dane, ktorý by bol zároveň najefektívnejším. To je hlavným poslaním **predpisu a výberu dane**. Pri každej dani musí byť zabezpečený vhodnou technikou z hľadiska ako daňového subjektu, tak štátu, pri zachovaní vyššie uvedených skutočností.¹³

Lénártová vymenováva tri spôsoby výberu dane. Daňovým priznaním, daňovým výmerom a daňou vyberanou zrážkou. Pre našu prácu bude najdôležitejší spôsob výberu

⁹ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

¹⁰ V našom prípade sa v práci stretneme s potvrdeniami o príjme.

¹¹ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

¹² KRÁLIK a JAKUBOVIČ, 2004.

¹³ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

daňovým priznaním. Je to spôsob výberu dane, kedy je na základe daňovníkovej povinnosť uviesť predpísaným spôsobom všetky skutočnosti nutné k určeniu výšky dane, daň daňovníkom aj odvedená.¹⁴ Typov daňových priznaní máme viacero, napr.: k dani z nehnuteľností, k dani z príjmov právnickej osoby, či k dani z príjmov fyzických osôb, ktoré bude v našej práci aj bližšie rozobraté. Avšak v prípadoch, keď je účelné vybrať daň pri zdroji osobou, ktorá daň vypláca je vhodným spôsobom uplatniť **daň vyberanú zrážkou.** Vo väčšine prípadov ide o zdanenie daňou z príjmov z kapitálového majetku, resp. vtedy, keď poplatník nie je zhodný s platcom dane.¹⁵

Na rozdiel od Širokého však Lénártová uvádza aj pojem **daňový výmer**, pričom sa v praxi stretávame skôr s termínom platobný výmer. Definuje ho ako spôsob pre výber dane, kedy správca dane stanovuje daň daňovníkovi¹⁶. S platobným výmerom sa stretávame hlavne u miestnych daní a príkladom nám môže byť daň z nehnuteľností, či daň za psa.

Pojmy, ktoré sme charakterizovali doteraz sa týkali daní zväčša všeobecne. Nasledujúce termíny budú pre našu prácu dôležitejšie, nakoľko sa nachádzajú v nami rozoberaných daňových priznaniach. Predpokladáme, že ich zadefinovanie uľahčí pochopiť nielen súvislosti, ktoré budú potrebné k následnej analýze, ale aj zjednoduší jeho vyplňanie.

Časovou jednotkou, za ktorú podávame daňové priznanie, resp. odvádzame daň je **daňové obdobie (zdaňovacie obdobie)**. Spravidla sa daňovým obdobím rozumie kalendárny rok. Počas tohto obdobia majú niektorí daňovníci a daňoví platitelia v súlade s daňovými predpismi platiť **preddavky na daň (daňové preddavky)**.¹⁷ Preddavkom je platba na daň, smerujúca k splneniu daňovej povinnosti, ktorú je daňovník povinný platiť v priebehu zdaňovacieho obdobia, ak skutočná výška dane za toto obdobie nie je ešte známa. Vďaka zálohovej povahe, ktorou disponuje sú rozpočty, prípadne štátne účelové fondy plynule financované. Po skončení zdaňovacieho obdobia sa započítava daňovníkovi k úhrade dane.¹⁸

K výberu daní patrí aj kategória prvkov nazývaná **daňovým zvýhodnením**. Rozumieme tým daňovo-právnou normou uskutočnené vyňatie subjektov dane spod všeobecne právne zakotveného daňového zaťaženia. Daňové zvýhodnenie sa na **Slovensku** vykonáva viacerými formami. Najčastejšie však uplatnením nezdaniteľnej časti základu dane, daňovým bonusom,

¹⁴ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

¹⁵ ŠIROKÝ a kol., 2008.

¹⁶ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

¹⁷ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

¹⁸ KRÁLIK a JAKUBOVIČ, 2004.

či zamestnaneckou prémieu. **Nezdaniteľné časti základu dane** sa uplatňujú len zo základu dane z príjmov, alebo z tzv. aktívnych príjmov alebo súčtu týchto čiastkových základov dane.

V roku 2016 sú v platnosti štyri typy nezdaniteľných častí:

a) **na daňovníka** - často označovaná ako „nezdaniteľné minimum“, predstavuje minimálnu sumu daňového základu, ktorá nepodlieha zdaneniu. Uplatňuje sa spravidla v systéme individuálnych dôchodkových daní. Dôvody uplatnenia nezdaniteľného minima sú rozličné, napríklad sociálne alebo úsporné a pod.¹⁹ Jej výška je pre posledné zdaňovacie obdobie 3803,33€²⁰.

b) **na manžela (manželku)** – je podmienená žitím s daňovníkom v domácnosti počas príslušného zdaňovacieho obdobia a splnením jednej z podmienok: stará sa o dieťa do dovŕšenia 3, resp. 6 rokov života, alebo poberá príspevok na opatrovanie, alebo je evidovaná/ý ako uchádzač o zamestnanie, alebo sa považuje za občana so zdravotným postihnutím, alebo ťažkým zdravotným postihnutím. V závislosti od obdobia kedy boli tieto podmienky splnené, si môže daňovník znížiť základ dane o 1/12 sumy za každý kalendárny mesiac v ktorom bola splnená niektorá z podmienok.²¹

c) **na preukázateľne zaplatené príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier)**

d) **na doplnkové dôchodkové sporenie v zahraničí rovnakého alebo porovnateľného druhu** – túto NČZD je možné odpočítat' od základu dane vo výške, v akej boli v zdaňovacom období preukázateľne zaplatená, v úhrne najviac do 180 € za rok. Súčasne musí byť splnené, že príspevky na DDS zaplatil daňovník na základe účastníckej zmluvy uzatvorenej po 31.12.2013, alebo na základe zmeny účastníckej zmluvy, ktorej súčasťou je zrušenie daňového plánu, pričom daňovník nesmie mať uzatvorenú inú účastnícku zmluvu, ktorá nespĺňa podmienky uvedené v zákone o dani z príjmov.²²

¹⁹ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

²⁰ Približne 101 538 Kč.

²¹ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

²² FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

Dalším z prostriedkov na zníženie daňového zaťaženia je **daňový bonus**. Nárok naň má každý daňovník na každé vyživované nezaopatrené dieťa (podľa zákona o prídavku na dieťa) žijúce s ním v domácnosti, pričom prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosť nemá vplyv na uplatnenie tohto bonusu. Daňovník však musí okrem vyššie uvedených podmienok dosiahnuť aj aktívne príjmy za predchádzajúce zdaňovacie obdobie aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy z príjmov zo zamestnania, alebo z podnikania a inej SZČO²³ a preukázať nárok príslušnými dokladmi (rodný list, potvrdenie o návšteve školy, atď.).²⁴ Posledným spôsobom, ktorý sa vo veľkej miere používa na Slovensku ako daňové zvýhodnenie je inštitút, ktorý nadobudol účinnosť v roku 2009 - **zamestnanecká prémie**. Ide o formu daňového zvýhodnenia, ktorého podstatou je zvýšiť čistý príjem zamestnancov bez zvýšenia minimálnej mzdy. Je určený zamestnancom²⁵ s príjmom výhradne len zo závislej činnosti²⁶ vykonávanej v Slovenskej republike na úrovni minimálnej mzdy²⁷. Tí majú možnosť získať príspevok od štátu na základe výšky ich príjmu, pričom so zvyšujúcim sa príjmom zamestnanca priamoúmerne klesá.²⁸ Na Slovensku samozrejme existujú aj iné typy zvýhodnení, ako napríklad odpustenie dane, daňová depurácia a iné. Tieto sa však nespájajú s daňou z príjmov fyzických osôb, preto im nebudeme venovať bližšiu pozornosť.

Aby sme nezabudli aj na podnikateľov, daňový základ možno znížiť o **daňovú stratu**. S týmto pojmom sa stretávame v daňovom priznaní FO typu B, pričom ňou rozumieme rozdiel, o ktorý daňové výdavky prevyšujú zdaniteľné príjmy pri rešpektovaní vecnej a časovej súvislosti zdaniteľných príjmov a daňových výdavkov v príslušnom zdaňovacom období²⁹.

Česká republika na rozdiel od Slovenskej pracuje s jednotným systémom **zliav na dani a daňového zvýhodnenia**, ktoré obsahuje kategórie oblasti a situácií v ktorých ma poplatník možnosť znížiť svoje daňové zaťaženie. **Základnú zľavu na poplatníka**, môžeme vnímať podobne ako nezdaniiteľný základ dane na daňovníka. Na rozdiel od odpočítateľných položiek u nás, sa tieto zľavy odčítajú až od výslednej dane z príjmu, ktorú má daňovník zaplatiť. Výška základnej zľavy na poplatníka je vo výške 24 840 Kč³⁰. Zľava sa týka všetkých poplatníkov,

²³ Pre splnenie podmienky výšky dosiahnutých príjmov sa príjmy zo závislej činnosti a podnikania nespočítavajú.

²⁴ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

²⁵ Resp. daňovníkom, ktorý boli v pracovnom pomere minimálne 6 kalendárnych mesiacov. Rovnako sa nezapočítavajú mesiace s nulovým zdaniteľným príjmom (práceschopnosť, materská dovolenka, neplatené voľno).

²⁶ Zamestnanec nesmie súčasne podnikáť, či byť na dôchodku.

²⁷ Dosiahnuté príjmy musia byť vo výške aspoň 6-násobku minimálnej mzdy.

²⁸ ANDREJOVSKÁ, 2010. [online]

²⁹ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

³⁰ Približne 930 €.

ktorí mali aspoň časť z roka zdaniteľné príjmy a to v plnej výške, bez ohľadu na trvanie zárobkovej činnosti. Rovnako ako u nás sa uplatňuje žiadosťou o ročné zúčtovanie u posledného zamestnávateľa, či podaním daňového priznania. **Zľava na manžela/manželku** je opäť veľmi podobným prvkom s daňovým zvýhodnením na Slovensku. Zákon tu umožňuje využiť zľavu na dani manželovi/manželke, žijúcemu v spoločnej domácnosti s daňovníkom, pričom výška príjmov manžela poplatníka nesmie presiahnuť hranicu 68 000 Kč³¹. Zľava je vo výške 24 840 Kč za rok, rovnako ako v prípade základnej zľavy. Ak je manžel/manželka držiteľom preukazu ZŤP/P tak sa výška zľavy zvyšuje na dvojnásobok sumy, a to vo výške 49 680 Kč³². Zľava sa uplatňuje ročne. V prípade, že došlo k uzavretiu manželstva počas roku, vypočíta sa ako 1/12 ročnej zľavy za každý mesiac od 1. dňa manželstva. **Základná a rozšírená zľava na invaliditu** sa v slovenskom systéme daňového zvýhodnenia nenachádza. Výška základnej (v prípade prvého a druhého stupňa invalidného dôchodku) je 2 520 Kč³³ a rozšírenej (invalidný dôchodok tretieho stupňa) 5 040 Kč³⁴. Špeciálnu zľavu na dani si môžu uplatniť aj vlastníci preukazov ZŤP/P. Výška **zľavy na držiteľa preukazu ZŤP/P** sa rovná 1/12 sumy 16 140 Kč³⁵ za každý mesiac, na ktorého začiatku bol daňovník držiteľom preukazu. Poplatníkom, ktorý sa sústavne pripravujú na budúce povolanie štúdiom, alebo výcvikom a to do dovŕšenia 26, resp. 28 rokov je určená **zľava na študenta** vo výške 4 020 Kč³⁶. Nárok na zľavu majú študenti za každý kalendárny mesiac, na ktorého počiatku štúdium trvalo, pričom tento nárok dokladujú potvrdením o štúdiu.

Od roku 2014 pozná český daňový systém aj **zľavu za umiestnenie dieťaťa**, tzv. „škôlkovné“. Ročná zľava za umiestnenie dieťaťa do predškolského zariadenia zodpovedá výdavkom vynaloženým poplatníkom. Uplatňuje sa formou potvrdenia z predškolského zariadenia maximálne však do výšky minimálnej mzdy platnej k prvému dňu zdaňovacieho obdobia (tento rok ide o sumu 9 900 Kč³⁷). V spoločnej domácnosti môže byť uplatnená iba jedným poplatníkom.

Alternatíva slovenského daňového bonusu existuje aj v Českej republike s názvom **daňové zvýhodnenie na dieťa**. Jeho výška je na domácnosť a dieťa 13 404 Kč, 17 004 Kč pri

³¹ Za príjem sa považuje hrubá mzda, príjmy z prenájmu, starobný a invalidný dôchodok, nemocenské, dávky v nezamestnanosti, finančná podpora v materstve. Naopak rodičovský príspevok, dávky štátnej sociálnej podpory, štipendium pri sústavnej príprave na zamestnanie a ostatné sociálne príspevky.

³² Približne 1 861 €.

³³ Približne 94 €.

³⁴ Približne 189 €.

³⁵ Približne 605 €.

³⁶ Približne 151 €.

³⁷ Približne 371 €.

druhom dieťaťi a 20 604 Kč ročne pri treťom dieťaťi.³⁸ Uplatňuje sa zľavou na dani, daňovým bonusom, alebo ich kombináciou, pričom maximálna výška ročného daňového bonusu predstavuje 60 300 Kč³⁹. Na ročný daňový bonus má však nárok iba poplatník, ktorý v zdaňovacom období dosiahol príjem v minimálnej výške 6-násobku minimálnej mzdy.⁴⁰

V Českej republike sa od roku 2016, zaviedla elektronická evidencia tržieb. Spolu s ňou mohli vzniknúť poplatníkom výdavky, preto štát vyhradil pre fyzické osoby – podnikateľov, ešte jednu možnosť zľavy - zľavu na dani na evidenciu tržieb. Táto zľava môže maximálne činiť čiastku vo výške kladného rozdielu medzi 15 % čiastkového základu dane zo samostatnej činnosti a základnej zľavy na poplatníka. Maximálnu výšku zľavy môže daňovník dosiahnuť vo výške 5 000 Kč, avšak táto čiastka môže byť nižšia, takže ju nemôžu využiť podnikatelia s nižším základom dane. Poplatníci si ju môžu uplatniť len jednorazovo a to v roku, kedy vznikla povinnosť zavedenia EET do ich podnikania.⁴¹

Daňové zvýhodnenia sa javia ako funkčné prostriedky na vyrovnanie sociálnych rozdielov, či podporu rodín a podobne. Existuje však ešte jeden nástroj, ktorý sa vyskytuje rovnako v Čechách ako na Slovensku. Je ním **oslobodenie od dane**, ktoré sa podobne ako daňové úľavy používa ako nástroj daňovej podpory pri dosahovaní konkrétnych daňových zámerov. Ide o oslobodenie od povinnosti platiť daň v konkrétnych prípadoch vymedzených zákonom.⁴²

Naproti daňovým zvýhodneniam stojí tzv. solidárna daň v Českej republike a tzv. miliónárska daň na Slovensku. Myšlienka je v oboch prípadoch rovnaká, teda vyššie dane pre ľudí s vyššími príjmami. **Solidárne zvýšenie dane** u zálohy je 7% z kladného rozdielu medzi príjmami zahrnutými do základu pre výpočet zálohy a 48-násobkom priemernej mzdy stanovenej podľa zákona upravujúceho poistenie na sociálne zabezpečenie.⁴³ **Miliónárska daň** na Slovensku sa týka osôb, ktorých základ dane prekročil 176,8-násobok životného minima. Tieto osoby zo sumy presahujúcej túto hodnotu zaplatia daň vo výške 25%.⁴⁴

V závere daňového priznania, kde dochádza k vyúčtovaniu dane môže vyjsť daňovníkovi daňový nedoplatok, alebo preplatok. **Daňový nedoplatok** vzniká, keď suma

³⁸ Približne 502 € pri prvom dieťaťi, 637 € pri druhom dieťaťi a 772 € pri treťom.

³⁹ Približne 2259 €.

⁴⁰ KUČEROVÁ, Dagmar. Slevy na dani v roce 2016 a výhled do roku 2017. *Podnikatel.cz* [online]. 2017, [cit. 2017-1-8]. Dostupné z:

<http://www.podnikatel.cz/clanky/slevy-na-dani-v-roce-2016-a-vyhled-do-roku-2017/>

⁴¹ Etržby, 2017. [online]

⁴² LÉNÁRTOVÁ, 2004.

⁴³ FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, 2016. [online]

⁴⁴ KOLLÁROVÁ, 2017. [online]

splatnej dane, vrátane príslušenstva dane, preddavku na daň nebola celá zaplatená.⁴⁵ **Daňový preplatok** je opakom daňového nedoplatku. Dochádza k nemu vtedy, keď suma platby (preddavkov na daň) prevyšuje splatnú daň. Ten môže byť daňovníkovi vyplatený, prípadne môže vyrovnať iné daňové nedoplatky.⁴⁶

Slovenské daňové priznanie poskytuje od roku 2008 možnosť **daňovej asignácie**. S jej pomocou môže poplatník rozhodnúť o smerovaní časti jeho dane. Dáva tak osobe právo poskytnúť príslušné percento, resp. čiastku z vypočítaného objemu dane vybraným inštitúciám. Využitie dane v tomto prípade reflektuje osobný, alebo verejný záujem občanov.⁴⁷

2.2 Historický exkurz

K správne pochopeniu odlišností a prepojení daňových systémov a teda aj daňových priznaní v nami porovnávaných krajinách je nutné predostrieť základné historické súvislosti, ktoré formovali ich cestu k samostatnosti. Iba tak môžeme objektívne porozumieť zisteniam v našej práci. Historický exkurz nebude príliš podrobný, nakoľko chceme načrtnúť iba obraz vývoja krajín a ich daňových systémov. Z toho dôvodu vyberáme len niektoré historické udalosti.

2.2.1 Situácia do roku 1918

Dva národy – český a slovenský - spája nielen slovanský pôvod, ale do značnej miery aj spoločná história. Starí Slováci aj Česi obývali územie Veľkej Moravy. Až po jej páde však môžeme pozorovať značný vývoj a teda aj rast rozdielov medzi nimi, ako aj prvé pokusy o zdaňovanie obyvateľstva.

Filozof a historik Greguš uvádza teritoriálnu príslušnosť ako jeden z prvých faktorov, ktorý formoval našu odlišnosť. Kým Slováci sa stali na tisícročie súčasťou Uhorska, Česi si vytvorili svoj štát, ktorého samostatnosť zanikla Vestfálskym mierom v roku 1648 (kráľovstvo stratilo na nezávislosti a bolo opäť riadené z Viedne).⁴⁸

Široký a kolektív v publikácii Daňové teórie s praktickou aplikáci, spomínajú existenciu majetkových daní v českých krajinách v období feudalizmu. Ich základ sa líšil u vrchnosti a poddaných. Kým slobodné obyvateľstvo podliehalo plateniu daní za nehnuteľnosti

⁴⁵ KRÁLIK a JAKUBOVIČ, 2004.

⁴⁶ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

⁴⁷ ŠIROKÝ a kol., 2008.

⁴⁸ GREGUŠ, 2010.

a peňažné/ naturálne dávky pre poddaných, majetok poddaných bol zdaňovaný celý – hnutelný, aj nehnuteľný. Pre nás dôležitejším zistením je existencia istej formy daňového priznania. Jeho základom bolo poplatníckove prehlásenie „pod pečetím a na svedomí“ o kúpnej alebo predajnej hodnote majetku⁴⁹. Za jeho správnosť bola zodpovedná vrchnosť, ktorá ho vyplňovala aj za svojich poddaných a za ich majetok⁵⁰.

Koncom 18. storočia sa začali medzi uhorskými jakobínmi šíriť myšlienky o Uhorsku ako federácii národných území. Myšlienka samostatných národov, ktorú vzkriesili Slováci a Česi na Slovanskom zjazde v Prahe vyhrotila situáciu v revolučnom roku 1848.⁵¹ Týmto rokom zároveň končí feudalizmus a v ekonomike aj politike víťazí liberalizmus. Marcové zákony zriaďujú v monarchii Ministerstvo financií. Presadzujú sa novodobé zásady zdanenia: všeobecnosť – ktorá predstavuje zrušenie feudálnych privilégií a zákonnosť, zostavujú sa každoročné bilancie štátnych príjmov a výdavkov (štátny rozpočet), no hlavne sa vytvára ucelená daňová sústava. Zaujímavé sú snahy v Anglicku, o zavedenie dôchodkovej dane, ktorá mala byť uložená priamo na základe priznania príjmov daňovníka. Podľa Lenártovej však hospodárske a spoločenské pomery pre túto daň neboli ešte zrelé⁵².

Snahy o autonómiu neuspeli ani u jedného z národov a v roku 1867 sa Rakúsko-uhorským vyrovnaním stala Habsburská monarchia dualistickým súštátím – Rakúsko-Uhorskom. Postavenie národov bolo čoraz odlišnejšie. Kým Maďarizácia sa v Uhorskej časti zotrila, postupné reformy a liberalizácia umožňovali českým zástupcom v rakúskej časti zohrávať dôležitejšie úlohy aj v politickom živote. Napriek tomu národnostné napätie pre oba národy pokračovalo až do zániku monarchie.⁵³

Pod vedením národohospodára Bohm-Bawerka sa v roku 1896 zrealizoval daňová reforma. Daňová sústava obsahovala niekoľko tzv. výnosových daní, osobnú daň z príjmu, ktorej základom bol čistý dôchodok domácnosti, daň pozemkovú, či daň domovú. V tomto období sa stáva podávanie daňového priznania bežnou súčasťou daňového systému a zákon č. 220/1896 ř. z. natoľko dôležitým, že zotrval aj v začiatkoch tzv. Prvej republiky.⁵⁴

Po vypuknutí 1. svetovej vojny T.G. Masaryk s E. Benešom a M.R. Štefánikom začali boj o vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov, ktorý spečatili nezávisle 28. októbra 1918

⁴⁹ ŠIROKÝ a kol., 2008.

⁵⁰ RADVAN, 2007.

⁵¹ GREGUŠ, 2010.

⁵² LÉNÁRTOVÁ, 2004.

⁵³ GREGUŠ, 2010.

⁵⁴ LÉNÁRTOVÁ.

v Prahe a 30. októbra 1918 v Martine, kde sa deklaráciou prihlásili k česko-slovenskému štátu⁵⁵.

2.2.2 Československá republika 1918 – 1939

Mierová konferencia v Paríži roku 1919 ukončila väčšinu, no nie všetky územné spory. Z toho dôvodu sa hranica ešte počas prvých rokov menila. Nemenil sa však problém, ktorým boli výrazné hospodárske a sociálne rozdiely medzi Českom a Slovenskom. Z dôvodu pomadaľarčovania a ťažkej situácie Slovákov v Uhorsku, inteligencia na Slovensku prakticky neexistovala. Českí lekári, učitelia či úradníci tak boli na území Slovenska nevyhnutnosťou, čo spolu s centralizovaným riadením prispievalo k rozporom v republike⁵⁶.

Po ekonomickej stránke sa v začiatkoch Československa uplatňovala daňová sústava prevzatá z bývalého Rakúsko-Uhorska. Až v roku 1927 bola prijatá radikálna rozpočtová a daňová reforma známa ako Englišova reforma⁵⁷, po ktorej zavedení bol systém priamych daní už iba doplňovaný.

Tento zákon prevzal zhruba rakúsku úpravu, ktorú zdokonalili a doplnili novými sadzbami⁵⁸. Naopak prepracovanejšia dôchodková daň tu neplnila funkciu doplnku priameho zdanenia (ako v minulosti), ale bola jednou z ťažiskových, pričom predmetom zdanenia boli všetky príjmy fyzickej osoby, resp. celej jej domácnosti. Vyberala sa na základe daňového priznania po uplynutí ročného zdaňovacieho obdobia, pričom poplatník bol povinný platiť štvrťročné zálohy. Výnimkou boli napríklad mzdy, ktoré boli zdaňované zrážkou pri zdroji.⁵⁹ Najdôležitejším štátnym príjmom sa však v 30. tých rokoch stala daň z obratu⁶⁰.

Hospodárska kríza, silnejúca podpora extrémistických strán - najmä HSL'S (Hlinkovej Slovenskej ľudovej Strany), Mníchovský diktát, Viedenská arbitráž a autonómia Slovenska znamenali blížiaci sa rozpad Československa. Na nátlak Hitlera sa Slovenská republika osamostatnila od Českej republiky, ktorá bola následne okupovaná nemeckými vojskami. Deň po okupácii bol vyhlásený protektorát Čiech a Moravy.⁶¹

⁵⁵ GREGUŠ, 2010.

⁵⁶ KRAJČOVIČOVÁ, 2009.

⁵⁷ SCHELLE, 2016, s. 972.

⁵⁸ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

⁵⁹ ŠIROKÝ a kol., 2008.

⁶⁰ LÉNÁRTOVÁ, 2004.

⁶¹ KRÁKORA a KOPEČEK, 2010.

2.2.3 Slovenská republika a Protektorát Čechy a Morava 1939 – 1945

Vývoj berného práva sa obsadením Československa prakticky prerušil. Protektorát Čechy a Morava bol autonómnym, tzn. vykonával svoje práva (vrátane berného) samostatne, v zhode s potrebami ríše. V oblasti daní tak neznamenaloby obdobie druhej svetovej vojny zásadnejšie zmeny⁶². Nastalo však najťažšie obdobie v moderných dejinách pre oba národy. Hospodárske zdroje českých zemí boli nacistami bezohľadne drancované a akýkoľvek odpor bol tvrdo potlačovaný. Zámery nacistov boli počas trvania vojnového konfliktu o čo najširšie hospodárske využitie priemyslu a hospodárstva, či zastrašenie českej spoločnosti (zatýkacia Akcia Albrecht, vyhladenie Lidic a Ležáků), odstavenie inteligencie (zatvorenie vysokých škôl), a nátlak k poslušnosti. Konečný zámer však bol úplne ponemčiť české územie a obyvateľstvo. Vlna nespokojnosti prerástla do sabotáží na výrobných linkách či snahách o atentáty (Heydrich). Ako aj v iných krajinách okupovaných Nemeckom, dochádzalo k systematickému vyvražďovaniu a deportáciám Židov a Rómov. Formoval sa nielen domáci, zahraničný, ale aj komunistický odboj a rôzne partizánske hnutia.

Na prelome apríla a mája 1945 vstúpila vojna na dovedty okupované územia Čiech a Moravy, ktoré stále ešte tvorili významné zázemie hitlerovského Nemecka⁶³. Povstalecké akcie boli predzvesťou konca vojny.

Slovensko bolo na tom mierne odlišne, keďže sa stalo satelitom Nemecka „dobrovoľne“. Podobne ako v Čechách chceli nacisti ovládnuť ako slovenskú politickú sféru tak hospodárstvo. Viedenská arbitráž obrala Slovenskú republiku o najúrodnejší pôdny fond, narušila železničnú sieť. Napriek tomu ekonomika prosperovala pod čo sa pripísala vojnová konjunktúra, ale tiež šikovní hospodárska politika štátu. Faktorom, ktorý pozitívne vplýval na ekonomickú prosperitu bol entuziazmus časti obyvateľstva vyvolaný možnosťou po prvý krát spravovať svoju krajinu vlastnými silami. Nebolo to však zadarmo. Po vzniku Slovenského štátu dostalo riešenie tzv. židovskej otázky zákonný rámec, ktorý prehľbil židovský kódex. S deportáciami sa začalo aj na Slovensku.

Séria vojenských neúspechov nacistického Nemecka a jeho spojencov viedli v priebehu roku 1943 k nárastu opozičných nálad v slovenskej spoločnosti. Vypuknutím Slovenského národného povstania sa začal proces rozpadu Slovenského štátu.⁶⁴

⁶² ŠIROKÝ a kol., 2008.

⁶³ KRÁKORA a KOPEČEK, 2010.

⁶⁴ MÚZEUM SNP, 2016. [online]

Víťazstvo protihitlerovskej koalície v 2. svetovej vojne znamenalo obnovenie československého štátu, ktorý sa však zároveň po víťazstve KSČ vo voľbách dostal do mocenskej sféry Sovietskeho zväzu.

2.2.4 Česko a Slovensko v povojnovom období do osamostatnenia 1945 – 1992

Obnovená Československá republika sa v politickom, ekonomickom a národnom smere značne odlišovala od prvej republiky z rokov 1918 – 1938. Toho čo ju s predchádzajúcim zriadením spájalo bolo veľmi málo ako napríklad spoločná ústava prezident a vláda, ktorá riadila chod krajiny z centra v Prahe. Súdnicstvo tu prestáva byť nezávislým, z masovo-komunikačných nástrojov sa stali nástroje propagandy – krajina prechádza transformáciou na totalitný režim vedený KSČ. Protikomunistická agitácia bola prenasledovaná a trestaná. Zahraničná aj vnútorná politika Československa sa dostala do úplnej závislosti na ZSSR. V krajinách socialistického tábora dochádza k odlišnému vývoju daňových systémov, hospodárstvo zaznamenalo zmenu hlavne v úplnej likvidácii súkromného sektoru. Riadenie ekonomiky sa uskutočňovalo z jedného centra prostredníctvom 5 ročných hospodárskych plánov, pričom sa dôraz kládol hlavne na ťažký priemysel⁶⁵. K zásadným daňovým reformám dochádza v rokoch 1948 – 1952. V oblasti priamych a nepriamych daní, bola zrušená celá sústava, ktorú nahradila jediná daň – všeobecná, ktorej podliehal tovar v daňovom sadzobníku a termín berné právo je nahradený pojmom daňové právo⁶⁶. Dane v tomto čase slúžia predovšetkým na prerozdeľovanie finančných prostriedkov, čoho následkom je vysoká daňová kvóta. V oblasti nepriameho zdanenia sa uplatňovala daň z obratu, ktorá spolu s cenovou politikou spôsobuje deformácie v oblasti hodnotových ukazovateľov. Zavedením výrobnohospodárskych jednotiek sa štát podieľal na krytí stratovosti podnikov, čo však na druhej strane široký obhajuje tým, že ich neistotou zvyšovala vláde daná možnosť odčerpať prostriedky formou dodatkového odvodu v prípade, keby sa vývoj hospodárstva odkláňal od pôvodného zámeru⁶⁷. Aj na základe týchto faktov Lénártová tvrdí, že „klasický daňový systém spĺňajúci všetky kritéria prakticky neexistoval. Išlo o odvodový systém, ktorý bol značne neprehľadný, neefektívny a absolútne neuplatniteľný v podmienkach trhovej ekonomiky.“⁶⁸

⁶⁵ KRÁKORA a KOPEČEK, 2010.

⁶⁶ SCHELLE, 2016.

⁶⁷ ŠIROKÝ a kol., 2008.

⁶⁸ LÉNÁRTOVÁ, 2004, s. 17.

Po uvoľnení napätej situácie v krajine – tzv. Pražskej jari a snahám nastoliť politický model „socializmu s ľudskou tvárou“ došlo k okupácii vojskami Varšavskej zmluvy a nastoleniu tzv. normalizácie, ktorá priniesla obnovenie totalitného vedenia krajiny.

Až po intervencii vojsk Varšavskej zmluvy, ústavným zákonom o Československej federácii vznikli dve republiky: Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika – každá s vlastnou republikovou vládou a parlamentom. Na čele federácie stála federálna vláda. Išlo však o viac-menej formalizovaný inštitút, nakoľko rozhodovacie právomoci boli sústredené do rúk Ústredného výboru KSČ v dôsledku čoho sa aj naďalej uplatňovalo centralistické riadenie.

Vnútorne aj medzinárodné procesy nakoniec vyústili v novembri 1989 v Nežnú revolúciu a pád normalizačného režimu v Československu. Zrazu bolo nutné riešiť viacero otázok – cez ekonomickú transformáciu po súžitie dvoch národov v jednom štáte. Od roku 1946 sa konali prvé slobodné voľby, došlo k rekodifikácii daní napriek zámeru sústavu daní nereformovať, ale vytvoriť od 1993 novú. Nasledovali voľby v roku 1992, ktoré pre značné rozpory hlavne v ekonomickom smerovaní viedli až k rozdeleniu Československa.⁶⁹

2.2.5 Česká a Slovenská republika 1992 – súčasnosť

Po páde socialistického režimu, spoločne s rozvojom a rastom súkromného sektora podliehajú podnikatelia, samostatne zárobkové osoby a niektoré príjmy z poľnohospodárskej výroby - daní z príjmu z obyvateľstva. Daňovníci podliehajúci tejto dani boli povinný podať daňové priznania k tejto dani. Toto daňové priznanie bolo porovnateľné so súčasným daňovým priznaním typu B, avšak daňovník v ňom nedosahoval príjmy zo závislej činnosti. Toto daňové priznanie uvádzame ako zaujímavosť v prílohe č. 6.

Novodobé dejiny samostatných republík sú však natoľko čerstvé, že nepovažujeme za dôležité dôkladne riešiť ich vývoj. Čo sa však týka oblasti daní z príjmov zaujímavým poznatkom je, že česká legislatíva vychádza stále zo ZDP z roku 1992, pričom Slovenská republika prešla výraznou fázou reforiem, ktorá vyústila v roku 2003 do nového ZDP. Legislatívny proces je však neustále živý, preto sa v nasledujúcich kapitolách už budeme venovať len súčasnosti.

⁶⁹ KRÁKORA a KOPEČEK, 2010.

2.3 Čiastkové zhrnutie

Úvodná kapitola nám poskytla priestor pre zadefinovanie pojmov s ktorými sa budeme stretávať v celej práci. Ich vymedzenie bolo potrebné k adekvátnemu prístupu k problematike. Historický exkurz, ktorý sme rozvinuli v druhej časti tejto kapitoly, zas pomohol pochopiť okolnosti vývoja daňových systémov v jednotlivých krajinách. Zároveň si dovoľujeme tvrdiť, že bol nutný, lebo ako ukazuje aktuálna situácia, nielen na Slovensku, ale aj vo svete silnejú politické strany s extrémistickými názormi. Domnievame sa, že ich sila vzrastá priamo – úmerne s neznalosťou dejín. Preto sme sa rozhodli pristúpiť k exkurzu, ktorý nám pomohol objasniť rozdiely, či spoločné znaky vo vývoji republík. V závere práce tak budeme môcť sledovať, či to nejakým spôsobom ovplyvnilo aj daňové priznania.

3 Daňové priznanie k dani z príjmu na Slovensku

Ako uvádza zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov (ďalej iba „ZDP“), ktorý nám presne stanovuje pravidlá odvádzania dane z príjmov Slovenskej republiky môžeme daňovníkov rozdeliť na fyzické a právnické osoby. Keďže sa v našej práci venujeme DP k dani z príjmu fyzickej osoby, upriamime našu pozornosť práve na problematiku vo vzťahu k tejto skupine - fyzickým osobám.

Fyzické osoby, ktoré dosiahli na Slovensku za rok 2016 príjem sú povinne zaplatiť daň na základe daňového priznania podľa ZDP. Táto osoba však musí dosahovať príjmy podliehajúce zdaneniu, tzn. ktoré sú predmetom dane a prekročili čiastku 1 901,67 €⁷⁰. Táto povinnosť vzniká aj osobe, ktorá dosiahla v danom roku stratu a nedosiahla vyššie stanovenú výšku príjmu, alebo osobe dosahujúcej príjmy zo zahraničia ak sa jedná osobu, ktorá je daňovým rezidentom⁷¹.⁷² Existuje možnosť ako sa podaniu daňového priznania vyhnúť - pomocou ročného zúčtovania, ktoré sa vzťahuje len na osoby poberajúce príjmy podľa § 5 ZDP. O toto zúčtovanie je povinný zamestnanec podať písomnú žiadosť u svojho zamestnávateľa, ktorý zohľadní všetky skutočnosti ako výšku zrazených preddavkov a výšku nezdaniteľných častí základu dane, na ktoré má daňovník nárok. Zamestnanec musí oň požiadať do 16. februára 2017. Ak mal zamestnanec počas roka viacero zamestnávateľov je povinný toto zúčtovanie urobiť posledný z nich, u ktorého si uplatňoval nezdaniteľnú časť základu dane. V prípade, že si ju neuplatňoval ani u jedného, alebo je na konci zúčtovacieho obdobia nezamestnaný, môže oň požiadať ktoréhokoľvek z nich.⁷³

V kapitole tak rozoberieme dva typy DP určené pre fyzické osoby na Slovensku, pričom sa pokúsime postupovať logicky od grafickej a formálnej stránky k jednotlivým oddielom a výnimočne k jednotlivým riadkom. Skutočnosti, ktoré sú jasne vyplývajúce zo zákona, či DP nebudeme bližšie rozoberať. Pri vypracovávaní tejto kapitoly sme použili „Poučenie na vyplnenie daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby“⁷⁴, vďaka ktorému sme mohli lepšie definovať jednotlivé časti daňového priznania.

⁷⁰ Približne 50 769 Kč.

⁷¹ T. j. FO s neobmedzenou daňovou povinnosťou, ktorá má trvalý pobyt v domácej zemi a zdržuje sa tam viac ako 183 dní v roku a následne jej v tejto krajine vzniká povinnosť platiť daň.

⁷² ĎURCOVÁ, 2015.

⁷³ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

⁷⁴ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

3.1 Spôsoby a lehoty podania daňového priznania

Na vyplnenie a podanie daňového priznania sa daňovníkovi ponúkajú viaceré možnosti. Klasické podanie DP v papierovej podobe si môže daňovník vytlačiť alebo vyzdvihnúť na daňovom úrade a vypísať ručne. S príchodom doby, kde je počítač bežnou súčasťou domácností sa naskytuje možnosť vyplnenia a podania daňového priznania elektronickou formou. Na výber je z niekoľkých variant. Prvou je možnosť elektronického vyplnenia daňového priznania, ktoré si používateľ môže vytlačiť a už v papierovej podobe odovzdať na príslušný daňový úrad.

Druhou možnosťou je kompletne elektronické vyplnenie aj odoslanie pomocou kvalifikovaného elektronického podpisu, alebo dohody o elektronickom doručovaní. Výhody elektronických spôsobov sú najmä v kontrole výpočtov v reálnom čase, čo znižuje priestor pre chybovosť, či v rýchlosti a jednoduchosti doručenia daňového priznania bez potreby fyzickej návštevy príslušného úradu. Elektronické podávanie daňových priznaní je rozsiahla téma, ktorú by bolo možné pokryť v samostatnej bakalárskej či diplomovej práci.

Deň 31. marec môžeme zaradiť medzi najdôležitejšie daňové termíny v roku. Spravidla je to posledný deň na podanie daňového priznania, v ktorom je daň aj splatná⁷⁵. Daňovník má šancu si termín podania oddialiť na základe oznámenia, ktoré je povinný podať správcovi dane. Oznámenie musí byť doručené do riadneho termínu pre podanie DP. Lehotu je možné predĺžiť o tri, alebo šesť kalendárnych mesiacov. V tomto prípade je povinnosťou daňovníka v oznámení uviesť nový termín⁷⁶ podania, v ktorom je daň aj splatná. Šesťmesačné predĺženie sa týka len daňovníkov so zdaniteľnými príjmami zo zahraničia⁷⁷.

3.2 Typy daňových priznaní

Aby daňovník mohol vyplniť daňové priznanie a tým priznať daň má na výber dva typy daňových priznaní a to typ A, ktorý sa vzťahuje len na daňovníkov dosahujúcich príjem zo závislej činnosti, a typ B, ktorý je určený pre FO dosahujúce aj iné príjmy ako len zo závislej činnosti. Tieto typy sú vydané Opatrením MF SR, ktorý upravuje presné vzory tlačív na podanie daňového priznania⁷⁸.

⁷⁵ Pri štandardnej lehote na podanie.

⁷⁶ Termínom je vždy koniec kalendárneho mesiaca, v ktorom podáva daňové priznanie.

⁷⁷ Zákon o dani z príjmu č. 595/2003 Z. z. § 49.

⁷⁸ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

3.3 Formulár typu A

Formulár typu A je rozsahom jednoduchší, určený pre osoby, ktoré dosahujú príjmy len zo závislej činnosti, tzn. príjmy podľa § 5 ZDP, ktorými sú príjmy zo zamestnania (príjmy z trvalého pracovného pomeru, príjmy z práce vykonávanej na základe dohody o vykonávaní práce a pod.), príjmy za prácu likvidátora alebo za výkon člena predstavenstva⁷⁹. Pri jeho vyplňaní sú potrebné doklady, ktoré sa následne prikladajú ako príloha k daňovému priznaniu. Týmto dokladmi sú napríklad kópie potvrdení o príjmoch zo zamestnania⁸⁰, ktoré daňovník dosiahol počas celého roka. Dôležitými prílohami sú aj doklady preukazujúce nárok na poberanie daňového bonusu, ktoré daňovník dokladá potvrdeniami (napríklad kópiami rodného listu dieťaťa, kópiou rozhodnutia o osvojení a pod.). Ak sa jedná o dieťa, ktoré ukončilo povinnú školskú dochádzku je daňovník povinný doložiť ďalšie doklady ako napríklad potvrdenie o návšteve školy, alebo potvrdenie príslušného úradu o zdravotnom stave dieťaťa, kvôli ktorému sa nie je schopné pripravovať na budúce povolanie. Avšak ak daňovník poskytol počas zdaňovacieho obdobia informácie a doklady o dieťati svojmu zamestnávateľovi a bol mu pridelený daňový bonus v plnej výške, tieto doklady už nie sú súčasťou prílohy k DP. Súčasťou príloh sa môže stať aj potvrdenie o výkone dobrovoľníckej činnosti, ak sa daňovník rozhodol 3% svojich daní poukázať na osobitné účely pri splnení zákonom stanovených podmienok. Súčasťou príloh papierovej podoby daňového priznania je aj potvrdenie o podaní daňového priznania k dani z príjmov FO, ktoré však daňovníkovi po jeho podaní ostáva ako doklad⁸¹.

Z formálnej stránky sa daňové priznanie typu A skladá zo záhlavia, úvodnej časti obsahujúcej základné identifikačné údaje a dvanástich oddielov, z ktorých každý obsahuje určité požadované náležitosti. V papierovej podobe má daňové priznanie tohto typu 6 strán.

V **záhlaví**, úvode DP, je v ľavej hornej časti uvedený symbol konkrétneho typu DP slúžiaci pre jednoduchšie rozlíšenie jeho typov. Ďalej sa v záhlaví nachádza názov dokumentu, v našom prípade: „Daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby pre daňovníka, ktorý má príjmy len zo závislej činnosti podľa § 5 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov“. Na základe uvedeného zákona si je daňovník schopný vyhľadať potrebné legislatívne informácie k jeho vyplneniu a podaniu.

V pravej hornej časti každej strany papierovej formy DP sa nachádza čiarový kód, ktorý slúži daňovým úradom na rýchle skenovanie a zaznamenanie do databázy. Elektronickému

⁷⁹ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

⁸⁰ Do týchto príjmov patria príjmy plynúce zo Slovenska aj zo zahraničia.

⁸¹ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

daňovému priznaniu je tento čiarový kód pridaný až po vytlačení, resp. možnosti tlačiť. Zaujímavosťou je nasledujúci riadok, ktorý obsahuje informácie o vyplňaní, ako aj predtlačený vzor písma, ktorým treba daňové priznanie vyplňať. Domnievame sa, že je tak z už vyššie spomenutého dôvodu - počítačovej evidencie.

Za záhlavím nasleduje časť, v ktorej sa nachádzajú **identifikačné údaje o daňovom priznaní**. Hlavným identifikačným číslom je DIČ, ktoré ak nie je daňovníkovi pridelené uvádza sa rodné číslo. Rovnako ako čiarový kód, aj to sa nachádza v záhlaví každej strany daňového priznania. Ďalej daňovník uvádza dátum narodenia. V strednej časti sa uvádza druh daňového priznania, či sa jedná o riadne, opravné⁸² alebo dodatočné⁸³ daňové priznanie. V pravej časti daňovník vypíše rok, za ktoré daňové priznanie podáva, alebo dátum zistenia skutočnosti na podanie dodatočného daňového priznania.

Hoci identifikačné údaje obsahujú základné informácie o daňovom priznaní, na dôkladnú identifikáciu stále chýbajú niektoré údaje. Dostávame sa tak k jadrú DP, ktoré začína **oddielom s údajmi o daňovníkovi**, určenému pre údaje ako meno, priezvisko, titul či adresa trvalého pobytu daňovníka, prípadne adresa pobytu na území SR, kde sa daňovník obvykle zdržiaval v zdaňovacom období. Tieto údaje spolu s identifikačnými údajmi slúžia okrem identifikácie aj pre potreby Štatistického úradu SR.

V prípade ak sú daňovníkom a podávateľom dve rôzne osoby, vyplňa sa aj v poradí ďalší oddiel s názvom **údaje o zákonnom zástupcovi alebo dedičovi alebo zástupcovi, ktorý podáva daňové priznanie**. Prvá strana papierovej formy DP končí **päťou**, v ktorej sa nachádza priestor pre záznamy daňového úradu ako evidenčné číslo a odtlačok prezentačnej pečiatky daňového úradu. Ako sme naznačili, v elektronickom daňovom priznaní do doby jeho vytlačenia tieto údaje absentujú.

III. Oddiel nesie názov údaje na uplatnenie zníženia základu dane (§ 11 zákona). Pri výpočte dane si daňovník môže za určitých podmienok znížiť základ dane o nezdaniteľné časti základu dane. Práve dvoma možnosťami a podmienkami pre jeho zníženie sa zaoberá oddiel č. III. Prvou, ak daňovník poberá dôchodok a v akej výške mu bol vyplatený (tento údaj sa uvádza len v tom prípade keď daňovník splní podmienky a uplatní zníženie základu dane). Druhou možnosťou je v prípade manželky, kde sa uvádza meno, priezvisko, rodné číslo, výška príjmu (v eurách) a počet mesiacov, v ktorých dosahovala príjem. Tieto údaje sa vyplňajú len

⁸² Opravné daňové priznanie môže fyzická osoba podať kedykoľvek pred uplynutím riadneho termínu na jeho podanie, pričom správca dane prihliada na posledné podané DP.

⁸³ Vid' oddiel č. VII.

vtedy keď manželka nepresiahne zákonom stanovenú výšku príjmu a daňovník si na ňu uplatní zníženie základu dane.

IV. Oddiel s údajmi na **uplatnenie daňového bonusu (§ 33 zákona)** sa vzťahuje na tých daňovníkov, ktorý sa starajú o dieťa vlastné, osvojené, prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, alebo dieťa druhého z manželov. V tejto časti daňového priznania je priestor na vyplnenie údajov akými sú priezvisko, meno, rodné číslo, a mesiace v ktorých sa jednalo o vyživované dieťa. Formulár daňového priznania vymedzuje miesto len pre štyri deti. Ak poplatník poberá daňový bonus na viac ako štyri vyživované deti je pre túto skutočnosť vymedzený samostatný riadok na zaškrtnutie a údaje o nich zaznamená ďalej v oddiele č. IX.

V. Oddiel sa venuje **výpočtu základu dane z príjmov zo závislej činnosti (§ 5 zákona)**. Od tohto oddielu sa formulár dostáva k časti spojenej s výpočtami a hodnotami základu dane a to konkrétne k úhrnu všetkých dosiahnutých príjmov zo závislej činnosti, úhrnu príjmov dosiahnutých z prác vykonávaných na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovný pomer, k úhrnu zaplateného povinného poistenia, z toho oddelene uvedeného poistenia na sociálne poistenie (zabezpečenie) a poistenia na zdravotné poistenie a vypočítanému základu dane podľa § 5 ods. 8 zákona. Posledný riadok konkrétne riadok č. 35 sa zväčša nevyplňuje. V poučení k daňovému priznaniu sa dozvedáme, že *„sa vyplní len, ak daňovník, ktorý si uplatňoval pri výpočte základu dane úhrady na vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka a nedodrжал podmienky na uplatnenie tohto zníženia základu dane (lekár, zdravotná sestra, pôrodná asistentka), je povinný zvýšiť základ dane (§ 52j ods. 4 zákona) o uplatnenú sumu“*⁸⁴.

So **VI. oddielom** prichádzame k **výpočtu dane podľa § 15 zákona**. Stanovenie presnej výšky dane je zložitejší proces kde daňovník musí zohľadniť viacero skutočností. Na celý podrobný výpočet je v daňovom priznaní vyhradená viac ako jedna strana. V prvých riadkoch konkrétne v riadkoch 36 – 42 sa zohľadňujú nezdaniteľné časti základu dane, ktorými štát dáva možnosť ako si daňovník môže znížiť základ dane a tým aj znížiť daňové zaťaženie sú to nezdaniteľné časti ZD na daňovníka, na manželku (manžela), na preukázateľne zaplatené dobrovoľné starobné dôchodkové sporenie, alebo príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie. Ak vyplňame DP elektronicky, položky ako zľava na daňovníka sa nám vyplnia automaticky. Po odpočítaní príslušných položiek, na ktoré má daňovník nárok nám vyjde

⁸⁴ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

upravený základ dane a následne daň podľa § 15 zákona. Ďalej je možné uplatniť si zamestnaneckú prémie, kde v daňovom priznaní uvádzame základ dane pred zľavami a počet mesiacov počas ktorých mal na ňu daňovník nárok. Následne uvádzame príjmy zo zahraničia, ak nejaké daňovník počas zdaňovacieho obdobia poberal. V riadkoch 56 a 58 sa dostávame k daňovej povinnosti kde sa v riadku 56 nachádza výška dane bez zníženia o daňový bonus a v riadku 58 už je daň oň upravená. Daň upravíme o úhrn zaplatených preddavkov, ktoré bol daňovník počas celého roka povinný platiť a na základe toho aké boli jeho príjmy v minulom roku nám vyjde daň na úhradu alebo daňový preplatok.

V prípade, že daňovník zistí po podaní daňového priznania nezrovnalosti či už finančného, alebo nefinančného charakteru je povinný podať dodatočné daňové priznanie. Podanie tohto daňového priznania bližšie špecifikuje § 16 daňového poriadku. V **VII. Oddiele** je priestor pre vypísanie **rozdielov z dodatočného daňového priznania**. Jedná sa napríklad o rozdiely ako zvýšenie alebo zníženie dane, dane na úhradu alebo daňového preplatku, rozdiel sumy daňového bonusu na poukázanie správcom, alebo rozdiel súm zamestnaneckej prémie. Tento oddiel môžeme považovať za záverečný oddiel DP, nakoľko nasledujúce časti sa netýkajú výpočtov a vykázania dane, ale poskytujú priestor zväčša na doplňujúce informácie.

Zákon o dani z príjmov FO dáva daňovníkovi šancu nakladať s časťou svojich daní prostredníctvom daňovej asignácie. **VIII. Oddiel** s názvom – **vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby podľa § 50 zákona** tak umožňuje poukázať 2% (v špecifických prípadoch, ktoré bližšie charakterizuje § 50 môže táto výška dosiahnuť 3%) z celkovej odvedenej dane niektorým organizáciám. To či daňovník túto možnosť využije uvedie v tomto oddiele. V prípade využitia tejto možnosti vyplní aj konkrétne údaje o prijímateľovi, či samostatné políčko na súhlas o zaslaní údajov daňovníkom určenému prijímateľovi. Prijímateľ daňovej asignácie⁸⁵, pre ktorého sa daňovník rozhodne musí byť zároveň zapísaný v registri Notárskej komory⁸⁶.

Ak mal daňovník príjmy zo zahraničia, či výdavky vzťahujúce sa na preukázateľne zaplatené zahraničné poistné, alebo si uplatňuje daňový bonus na viac ako štyri deti, uvedie informácie o týchto skutočnostiach (príjmoch, zaplatenom poistnom, atď...) v **IX. Oddiele**, ktorý je **miestom na osobitné záznamy daňovníka**.

⁸⁵ Z pravidiel nadácia, nezisková organizácia, alebo občianske združenie.

⁸⁶ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov § 50.

DP môže podať aj osoba, ktorá nemá na území SR trvalý pobyt, a nezdržiavala sa tam viac ako 183 dní. V tomto prípade je označovaná ako daňový nerezident, čiže daňovník o obmedzenou daňovou povinnosťou. **X. Oddiel** je určený práve pre tieto prípady, resp. pre **údaje o daňovníkovi s obmedzenou daňovou povinnosťou (nerezidentovi)**. Takáto osoba, uvádza v danom oddiele štát daňovej rezidencie a úhrn príjmov plynúcich z územia kde podáva DP. V našej kapitole to je Slovenská republika. Súčasťou tohto oddielu je aj počet príloh, dátum a podpis daňovníka alebo jeho zástupcu.

Predposledný **XI. oddiel** - ako už názov napovedá – **žiadosť o vyplatenie daňového bonusu, o vrátenie daňového preplatku alebo vyplatenie zamestnaneckej prémie** - je skôr administratívneho charakteru. Daňovník ho vyplňa v prípade vzniku daňového preplatku, alebo žiadosti o vyplatenie daňového bonusu, alebo vyplatenie zamestnaneckej prémie. Po zaškrtnutí možnosti, ktorá sa vzťahuje na príslušného daňovníka vyberá z dvoch možností úhrady – na účet, prípadne poštovou poukážkou. V prípade voľby vyplatenia na účet je povinný uviesť číslo účtu vo formáte IBAN. V prípade ak daňovník žiada o vyplatenie vyššie uvedených daňových rozdielov na bankový účet vedený v zahraničí, uvedie v IX. Oddiele číslo účtu, SWIFT/BIC kód, názov banky, mesto a štát banky alebo pobočky daňovníka.

Záver, a teda **XII. Oddiel** je poslednou časťou DP typu A. Obsahuje voliteľný priestor vyhradený pre **pomocné výpočty** slúžiace k správneému výpočtu údajov uvedených v daňovom priznaní.

3.4 Formulár typu B

Daňové priznanie s týmto označením sa vzťahuje na daňovníkov, ktorý okrem príjmov zo závislej činnosti dosahujú „... *príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu (§ 6 ZDP), príjmy z kapitálového majetku (§ 7 ZDP) alebo ostatné príjmy (§ 8 ZDP) alebo kombináciu týchto príjmov*“⁸⁷. Ako aj pri formulári typu A aj pri tomto type sú potrebné obdobné doklady, ktoré prikladáme medzi prílohy. Ak bol daňovníkov príjem zdanený zrážkovou daňou podľa § 43 zákona o dani z príjmu, prikladáme k DP aj doklad o tejto skutočnosti.

Z formálnej časti sa skladá zo záhlavia, úvodnej časti obsahujúcej základné identifikačné údaje zo štrnástich oddielov a dvoch povinných predtlačených príloh. Dohromady je celé daňové priznanie tohto typu na 14 stranách.

⁸⁷ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

Formulár typu B je rozšírenejšia verzia formuláru typu A, preto oddiely, ktoré sú zhodné nebudeme znova opisovať. Explicitne sa budeme venovať iba častiam, ktoré sú od formuláru typu A rozdielne.

Takmer všetky oddiely v tomto type daňového priznania sa budú venovať **výpočtom** jednotlivých **čiastkových základov dane** podľa príslušného paragrafu zákona o dani z príjmu. Konkrétne **oddiel č. V** rozoberajúci **príjmy podľa § 5** zákona je takmer totožný s oddielom č. V vo formulári typu A, pričom absentujú niektoré riadky ako: samostatne rozpísané poistné na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie a riadok týkajúci sa zvýšenia základu dane na základe § 5 ods. 9 zákona účinného do 31. decembra 2010 a § 52j ods. 4 ZDP. Tie uvedie daňovník v oddiele č. VIII.

Základom **VI. oddielu** je **§ 6 zákona o dani z príjmu**. Zákon nám presne vymedzuje, ktoré druhy príjmov patria do tejto časti k presnému stanoveniu základu dane. Daňovník vypisuje jednotlivé tabuľky na základe spôsobu vykazovania výdavkov či sa jedná o vykazovanie prostredníctvom podvojného účtovníctva, jednoduchého účtovníctva, daňovej evidencie alebo evidencie podľa § 6 ods. 10 zákona. Aj napriek spôsobu vykazovania je daňovník povinný vyplniť údaj pod tabuľkou č. 1, kde napíše hodnotu preukázateľného zaplateného poistného. Pre účely sociálneho a zdravotného poistenia je povinný vypísať aj prílohu č. 2. Daňovník má možnosť aj na odčítanie straty a to rovnomerne v štyroch za sebou nasledujúcich obdobiach. V riadkoch 45 – 54 je určený priestor na prehľad vzniknutých strát u daňovníka, kde si následne môže daňovník znížiť základ dane o štvrtinu z nich avšak maximálne do výšky čiastkového základu dane. Bližšie podmienky stanovuje § 52 ods. 4 a § 30 zákona. V prípade uplatnenia odpočtu výdavkov na výskum a vývoj podľa § 30c, viaže sa k tejto časti oddielu aj prvá povinná predtlačená príloha daňového priznania⁸⁸.

Ak daňovník dosiahol **príjmy**, ktoré bližšie vymedzuje **§ 7 zákona** o dani z príjmu, je povinný tieto príjmy spolu s ich výdavkami uviesť v **VII. Oddiele** a **stanoviť osobitný základ dane**, ktorý musí byť kladný alebo nulový (ak by výdavky presahovali výšku príjmov, osobitný základ dane sa rovná nule). Pokiaľ boli tieto príjmy dosahované na území SR a boli už raz zdanené zrážkovou daňou podľa § 43 zákona, nie sú súčasťou základu dane a daňovník ich nie je povinný uviesť. Existuje však výnimka príjmov spadajúcich pod § 43 ods. 6 písm. b) a c) zákona kedy môže daňovník túto zrazenú daň považovať za preddavok a o to si znížiť daňové

⁸⁸ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

zaťaženie, konečnú daň, alebo ak bola zrazená daň vyššia, má nárok požiadať o vrátenie preplatku⁸⁹.

Priestor na **výpočet základu dane z ostatných príjmov**, ktoré sa nenachádzali v § 5, 6, 7 zákona je vo **VIII. oddiele**. Druhy príjmov spadajúce pod tento oddiel sú presne špecifikované v § 8, ale aj presne vypísané v riadkoch 1 – 14 formuláru DP typu B, kde je v riadku 15 priestor aj pre iné druhy príjmov, pričom sa v riadku 16 uvádza už iba výsledný rozdiel medzi príjmami a výdavkami. Základ dane z tohto paragrafu nemôže byť záporné číslo, presne ako pri § 7 ZDP⁹⁰.

Na rozdiel od formuláru typu A je **oddiel** zaoberajúci sa **výpočtom celkového základu dane**, označený ako **IX.**, značne rozšírený. Riadi sa **§ 15 zákona**, pričom ak daňovník dosahuje viacero druhov príjmov, na výpočet základu dane a výslednej dane je potrebné vykonať súčet všetkých čiastkových daňových základov podľa § 5, 6, 8 a osobitného základu dane podľa § 7 zákona, z toho základ dane z príjmov podľa § 5 a 6 ods. 1 a 2 sa upraví o nezdaniteľné čiastky základu dane podľa § 11 zákona. Znížením základu dane podľa tohto paragrafu sa zaoberajú riadky 72 – 80, kde na riadku 80 sa uvádza základ dane zistený podľa § 4 zákona. Riadky 82 – 84 vyplňa daňovník v prípade dosiahnutia príjmov zo zahraničia, z nezmluvných štátov, kde tieto príjmy podliehali zdaneniu alebo daňovej strate. Tieto príjmy sú súčasťou zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia.

Nasledujúce riadky sa venujú príjmom zo zdrojov v zahraničí podľa § 5, 6 a 8, ktoré sa podľa zmlúv o dvojitom zdanení započítavajú na tuzemskú daňovú povinnosť zo zaplatenej dane v zahraničí, kde daňovníkovi vyjde základ dane podľa § 4 zákona po vyňatí a zápočte. Keďže predchádzajúce riadky sa venovali čiastkovým základom dane podľa jednotlivých paragrafov, ďalšie sú venované osobitnému základu dane podľa § 7 zákona. Aby sa zamedzilo dvojitému zdaneniu v prípade príjmov zo zahraničia, daňovník postupuje rovnako ako pri § 5, 6 a 8 zákona a na základe poučenia na vyplnenie týchto riadkov. V riadkoch 101 – 103 sa uvádza úhrn úrokových príjmov zo štátov a závislých území a výpočet dane na zápočet podľa Smernice Rady č. 2003/48/ES z 3. 6. a § 45 ods. 4 zákona. Ďalšie riadky sa venujú výpočtu presnej daňovej povinnosti zo základu dane zisteného podľa § 4 zákona a osobitného základu dane podľa § 7 zákona zníženého o daňový bonus (ak ho daňovník poberá), o preddavky (ktoré

⁸⁹ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

⁹⁰ Ak sú výdavky vyššie ako príjmy, základ dane je rovný nule.

už boli vyplatené) a ostatné možnosti na zníženie uvedené v DP, až sa daňovník dostane ku konkrétnej výške daňovej povinnosti, alebo daňového preplatku⁹¹.

Aj B-typ poskytuje priestor na uvedenie **rozdielov z dodatočného daňového priznania** v poradí v **X. oddiele**. Nakoľko sa na daňovníka, ktorý podáva daňové priznanie typu B nevzťahuje zamestnanecká prémie, táto položka tu absentuje. V ostatnom prípade je tento oddiel totožný s formulárom typu A, preto mu nebudeme venovať bližšiu pozornosť.

Ako sme už spomínali, daňové priznanie typu B na rozdiel od typu A obsahuje aj iné príjmy ako len zo závislej činnosti. Z toho dôvodu **oddiel č. XI** obsahuje aj iné **údaje o daňovom nerezidentovi** ako rovnaká časť vo formulári typu A. Riadok 129 s úhrnom všetkých zdaniteľných príjmov plynúcich zo Slovenskej republiky ako aj zo zahraničia, riadok č. 130 - „výška výnosu z prenájmu nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 3 zákona, ak nerezident účtuje v sústave podvojného účtovníctva“ a riadok č. 131 – „výška príjmu (výnosu) z prevodu nehnuteľností, ktoré sú zaradené do obchodného majetku nerezidenta s príjmami podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona“. Ďalšie dva riadky sa týkajú toho, či daňovník má aj nejaké prevádzkarne na území Slovenska, a či uplatňuje lehotu na podanie DP na základe § 49 ods. 7 prvej vety zákona, ktorý sa týka práve zrušenia prevádzkarní na území SR.

Doplňujúce údaje, resp. **osobitné záznamy** uvádza daňovník v poslednom **XIII. oddiele**. Ide o údaje pod jednotlivými tabuľkami č. 1, 2, a 3 v delení, ako je požadované konkrétne v oddiele, alebo údaje o príjmoch a výdavkoch plynúcich zo zahraničia, ktoré dosiahol daňový rezident, a ktoré sú súčasťou základu dane. Daňovník je povinný vypísať kód štátu podľa vyhlášky ŠÚ SR č. 112/2012 Z. z.⁹², druh príjmu⁹³, príjem, výdavky, ktoré znižujú výšku dosiahnutého príjmu a samostatne výdavky na povinné zahraničné poistenie, ktoré bolo preukázateľne zaplatené k dosiahnutým príjmom podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 zákona. V tomto oddiele je týmto príjmom vyhradených šesť riadkov, avšak ak by daňovník dosiahol počas zdaňovacieho roka viacero druhov príjmov prednosť sa dáva príjmom podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 zákona, ostatné druhy uvedie v časti pod tabuľkou presne v rozsahu v štruktúrovanej tabuľky. V riadku 136 daňovník uvádza počet príloh, kde sú súčasťou predtlačené prílohy aj v prípade, že sa na daňovníka nevzťahujú. Dôležitou súčasťou tohto oddielu je dátum a podpis daňovníka, prípadne jeho zástupcu.

⁹¹ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

⁹² Tento kód má možnosť daňovník nájsť na stránkach Štatistického úradu SR.

⁹³ Podľa akého paragrafu sa tento príjem zdaňuje.

3.4.1 Prílohy

Príloha č. 1 je venovaná presnému opisu a vyčísleniu informácií o výdavkoch/nákladoch na výskum a vývoj, na ktorý si daňovník uplatňuje odpočet podľa § 30c zákona. Ak by mal daňovník viacero projektov v jednom čase, je potrebné aby ku každému vyplnil samostatnú prílohu. Daňovník uvádza dátum začiatku realizácie projektu, zdaňovacie obdobie, výšku vykázaného nároku na odpočet a časť odpočítanú v danom zdaňovacom období. Je povinný uviesť aj ciele, ktoré sa snaží dosiahnuť, avšak len také, ktoré budú po skončení relevantne merateľné.

Príloha č. 2 je určená a venovaná údajom pre účely sociálneho a zdravotného poistenia. Vzťahuje sa na tri typy osôb a to daňovníkov, ktorí sú povinní ju vyplniť ak dosahujú príjem „... z osobnej asistencie na základe uzatvorenej zmluvy o jej výkone v súlade s § 20 zákona č. 447/2008 Z. z. a príjmy z podielov na zisku vykazanom do 31. decembra 2003 vyplatené v roku, za ktorý sa podáva priznanie a každý daňovník s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý si uplatňuje ako daňový výdavok povinne platené poistné na sociálne a zdravotné poistenie“⁹⁴.

3.5 Čiastkové zhrnutie

Prostredníctvom opisu jednotlivých formulárov daňových priznaní z príjmov fyzických osôb sme sa pokúsili o načrtnutie stavu tejto problematiky v Slovenskej republike. Keďže na Slovensku sú formuláre rozdelené podľa oblasti príjmov (závislá činnosť a ostatná zárobková činnosť) na dva typy (A a B), snažili sme sa ich dôkladne popísať. V prípade druhého typu sme sa venovali len kategóriám, ktoré sa špecificky odlišovali od formuláru typu A. Vďaka tomu sa rozšírilo naše povedomie o tejto téme, čo nás posunie vpred pri analýze a pomôže nám v následnom porovnávaní situácie so stavom v Českej republike.

⁹⁴ FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2013. [online]

4 Daňové priznanie v Českej republike

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, (ďalej len ZDP_{ČR}) je hlavným predpisom, ktorý presne špecifikuje a vymedzuje daň z príjmov a s tým spojené podanie a vyplnenie daňového priznania, ktoré nás v práci zaujíma. V tejto časti sa na základe spomenutého zákona zameriame na DP v Českej republike a na náležitosti a povinnosti, ktoré daňovníkovi z neho vyplývajú.

Zákon presne vymedzuje povinnosť platiť daň ako aj to, komu je táto povinnosť určená. Týka sa to daňových rezidentov, aj nerezidentov. Presnú charakteristiku daňových rezidentov a nerezidentov sme si uviedli predchádzajúcej kapitole a keďže je totožná so slovenským vymedzením, nebudeme ju znova opisovať⁹⁵.

Osoba dosahujúca príjmy podľa § 6, 7, 8, 9 a 10 ZDP_{ČR} je povinná podať daňové priznanie za dané zdaňovacie obdobie ak jej príjmy prekročili čiastku 15 000 Kč za rok, ale aj v prípade, že jej príjmy nepresiahli túto zákonom stanovenú čiastku a dosahovala v danom období daňovú stratu. Daňovník má povinnosť v daňovom priznaní daň vypočítať a uviesť zákonom stanovené údaje dôležité pre jej vymeranie⁹⁶. V prípade, že daňovník pracoval počas zdaňovacieho obdobia iba u jedného zamestnávateľa alebo u viacerých zamestnávateľov, nie však súčasne, nemusí daňové priznanie podávať. V tomto prípade zaňho podá ročné zúčtovanie zamestnávateľ. Ak chce daňovník túto možnosť uplatniť musí u svojho zamestnávateľa, prípadne u posledného z nich podpísať prehlásenie k dani za predchádzajúci rok^{97, 98}.

Aj v tomto prípade budeme postupovať ako pri charakterizovaní slovenského DP a rovnako si pri jeho vyplňaní pomôžeme „POKYNY k vyplnění přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2016“⁹⁹.

4.1 Spôsob a lehoty na podanie daňového priznania

Český daňovník má podobne ako slovenský dve možnosti na podanie daňového priznania. Buď na základe predtlačeného formuláru vydaného Ministerstvom financií Českej republiky, alebo pomocou elektronickej verzie, ktorá obsahuje totožné údaje a náležitosti ako fyzický formulár ministerstva. Formulár si môže vyzdvihnúť na finančnom úrade, alebo ho

⁹⁵ Vid' kapitola 3.

⁹⁶ Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.

⁹⁷ V našom prípade to musí daňovník stihnúť do 15. 2. 2017.

⁹⁸ DLOUHÁ, 2017. [online].

⁹⁹ FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, 2013 – 2017. [online]

vyhľadať na stránkach Finančnej správy Českej republiky, prípadne na stránke daňového portálu. Vyplnené daňové priznanie podáva buď osobne na finančnom úrade, poštou, alebo v prípade elektronického podania prostredníctvom internetových stránok Finančnej správy na základe zaručeného elektronického podpisu a ďalších podmienok stanovených MF.¹⁰⁰

Na podanie daňového priznania sú daňovým poriadkom presne stanovené lehoty. Podobne ako na Slovensku sú to tri mesiace po skončení zdaňovacieho obdobia, ktoré trvá 12 mesiacov. V tomto termíne je daň aj splatná¹⁰¹. Pre DP za zdaňovacie obdobie roku 2016 je lehota na podanie do 3. 4. 2017¹⁰². Existujú aj výnimky, kedy je táto lehota predĺžená na 6 mesiacov po skončení zdaňovacieho obdobia a to napríklad v prípade, že má daňovník povinnosť mať účtovnú závierku overenú audítorom, alebo v prípade, že jeho daňové priznanie spracováva daňový poradca, ale len v prípade, že túto skutočnosť nahlásili príslušnému správcovi dani pred uplynutím základnej lehoty na podanie DP. Prípadné ďalšie a presnejšie informácie môže daňovník nájsť v § 136 zákona č. 280/2009 Sb., Daňového řádu v znení neskorších predpisov (ďalej len Daňový řád).

4.2 Typy daňových priznaní ČR

Donedávna sa daňovníkovi ako fyzickej osobe poskytovala iba jedna základná verzia DP, v ktorej boli obsiahnuté všetky prípady pri dosahovaní príjmov podľa jednotlivých paragrafov v zákone. Pre účely našej práce si tento typ daňového formuláru nazveme ako **„základný formulár daňového priznania“**.

Daňové novinky roku 2017 priniesli aj novú podobu formuláru k dani z príjmov pre FO s príjmom len zo závislej činnosti výlučne zo zdrojov z Českej republiky za zdaňovacie obdobie 2016. Tento formulár je zjednodušený a rozsahom na dvoch stranách. Z tohto dôvodu ho budeme uvádzať pod pojmom **„zjednodušený formulár“**. V ďalších podkapitolách si oba formuláre bližšie rozoberieme, aby sme zistili ich podobnosti, rozdiely a povinnosti, ktoré daňovníkom z nich vyplývajú.

¹⁰⁰ FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, 2013 – 2017. [online]

¹⁰¹ Daňovník má tri možnosti ako daň zaplatiť a to buď bezhotovostnou platbou, v hotovosti na finančnom úrade alebo v hotovosti pomocou poštovej poukážky typu A.

¹⁰² FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, 2013 – 2017. [online]

4.3 Zjednodušený formulár daňového priznania

Ako prvý si rozoberieme formulár daňového priznania so zjednodušenším rozsahom, na ktorý nadviažeme v ďalšej podkapitole základným formulárom.

Záhlavie je dôležitou súčasťou daňového priznania, ktorú je daňovník povinný vyplniť. V prvých riadkoch je priestor pre oficiálny názov finančného úradu¹⁰³, územné pracovisko v ktorom je spis o dani z príjmov daňovníka a rodné číslo, ktoré slúži k základnej identifikácii daňovníka. Podávateľ DP je povinný uviesť či podáva daňové priznanie riadne alebo opravné, kód rozlíšenia typu DP, ktorý je bližšie špecifikovaný § 239b, 239c a § 244 Daňového rádu; a skutočnosť, či je daňové priznanie spracované daňovým poradcom, alebo ho vyplnil sám. V pravom hornom rohu je priestor pre otlačok podacej pečiatky príslušného daňového úradu.

Po úvodných identifikačných a špecifikačných údajoch nasleduje **názov daňového priznania** spolu s informáciami o zákone, ktorým je DP upravované a obdobím, za ktoré je podávané.

Keďže daňové priznanie tohto typu je celé iba na dvoch stranách, na prvej sa nachádzajú aj ďalšie informácie počnúc **prvým oddielom**, ktoré obsahujú **údaje o daňovníkovi** ako jeho meno, priezvisko, tituly, adresu miesta pobytu v deň podania DP, telefón a e-mail (aby pri prípadných nezrovnalostiach mohol správca dane expresne kontaktovať daňovníka), prípadne adresu kde sa poplatník obvykle zdržoval počas zdaňovacieho obdobia. V prípade daňového nerezidenta je povinnosť uviesť aj kód štátu, v ktorom je rezidentom¹⁰⁴ a výšku celosvetových príjmov prepočítaných do českej meny podľa § 38 ods. 1 zákona o daních z príjmov.

V spodnej časti je priestor na prehlásenie daňovníka o pravdivosti a úplnosti údajov uvedených v daňovom priznaní, ktoré utvrdí svojim podpisom. Ak je DP spracované inou osobou ako daňovníkom vypíšu sa aj údaje o podpisujúcej sa osobe a kód, ktorý je zverejnený na stránkach Finančnej správy. Táto časť zároveň poskytuje daňovníkovi priestor na žiadosť o vrátenie preplatku k dani z príjmov podľa § 154 a 155 Daňového rádu. V prípade podania daňovým poradcom musí túto žiadosť podpísať daňovník osobne, takže žiadosť môže podať aj samostatne.¹⁰⁵

Po úvodných a základných informáciách sa daňovník dostáva k určeniu a vyčísleniu **základu dane** z dosiahnutých **príjmov zo závislej činnosti podľa § 6 zákona**, ktorý

¹⁰³ Pod ktorý daňovník na základe miesta bydliska spadá.

¹⁰⁴ Zoznam kódov štátov môže daňovník nájsť na stránkach Finančnej správy ČR.

¹⁰⁵ Výška poistného sa uvedie aj u osoby, u ktorej zamestnávateľ túto povinnosť nemá.

sa nachádza v **druhom oddiele**. Je to dôležitá časť pre vyčíslenie výšky dane. V tejto časti oddielu daňovník zahrňuje všetky príjmy dosiahnuté zo zdrojov na území Českej republiky. Všetky údaje daňovník nájde v dokladoch ako napríklad v potvrdení o zdaniteľných príjmoch, ktoré si môže vyžiadať od svojho zamestnávateľa. Daňovník je povinný uviesť výšku povinného poistného, ktoré zaňho odviezol zamestnávateľ podľa § 6 ods. 12 zákona¹⁰⁶. K určeniu celkového základu dane sa daňovník dostane súčtom týchto dvoch údajov, čiže riadkov 22 a 23 daňového priznania.

Daňovníkovi sa ponúka možnosť, ako si základ dane znížiť, a to prostredníctvom **nezdaniteľných častí základu dane**, ktoré sú bližšie špecifikované v § 15 ZDPČR a v našej práci vymedzené v druhej kapitole. V prípade, že má na ne daňovník nárok a uplatní si ich, je povinný uviesť ich v **tretom oddiele** do jednotlivých riadkov DP, ktoré sú rozdelené podľa odstavcov už vyššie spomínaného paragrafu zákona. My im teda nebudeme venovať bližšiu pozornosť.

V **oddiele číslo štyri** sa daňovník dostáva ku konkrétnemu **výpočtu dane** z vypočítaného a zníženého základu dane a to podľa § 16 ZDPČR. Ak sa jedná o daňovníka, ktorého príjmy prekročili sumu 48-násobku priemernej mzdy¹⁰⁷ je povinný si daň navýšiť o takzvané solidárne zvýšenie dane upravené v § 16a ZDPČR. Presný výpočet už nebudeme opisovať keďže je bližšie špecifikovaný v druhej kapitole našej práce. Do riadku 35 daňovník uvedie celkovú daň, ktorá je súčtom riadkov 33 a 34 zaokrúhlenú na celé koruny nahor.

Súčasťou **oddielu číslo päť** sú dve tabuľky, z čoho obidve sa týkajú informácií o manželke a deťoch potrebných k uplatneniu **zliav na dani**. V tabuľke číslo 1 daňovník uvádza údaje o manželke (manželovi) v prípade, ak na ňu uplatňuje zľavu na dani podľa § 35ba ods. 1 písm. b) ZDPČR. Zákon vymedzuje hranicu príjmov manželky na uplatnenie zľavy. Pre potreby daňového priznania je daňovník povinný uviesť jej meno, priezvisko a rodné číslo. Každý daňovník podávajúc daňového priznanie má nárok na zľavu na daňovníka. V prípade splnenia niektorých podmienok má nárok aj na ďalšie zľavy na dani. Nakoľko sme zľavy na dani riešili v úvode našej práce, nebudeme sa im viac venovať¹⁰⁸. Pre podávateľa je však dôležité, že ak v riadku 45 vyjde po uplatnení príslušných zliav podľa § 35ba ZDPČR záporná hodnota, uvedie do príslušného riadku nulu. V **druhej tabuľke** zas daňovník uvádza základné údaje o deťoch žijúcich s daňovníkom v jednej hospodáriacej domácnosti, na ktoré si uplatňuje daňové

¹⁰⁶ Výška poistného sa uvedie aj u osoby, u ktorej zamestnávateľ túto povinnosť nemá.

¹⁰⁷ Stanovenej vyhláškou MPSV č. 244/2015 Sb. Pre rok 2016 je limit vo výške 1 296 288 Kč.

¹⁰⁸ Vid' kapitola 2.

zvýhodnenie podľa § 35c ods. 6 ZDPČR. Daňovník je v príslušnej tabuľke povinný uviesť aj vyživované deti, na ktoré si daňové zvýhodnenie neuplatňuje a do príslušného stĺpcu uvedie nulu. Základnými informáciami sa pre účely daňového priznania rozumie meno, priezvisko dieťaťa a rodné číslo. Daňovník je povinný uviesť aj počet mesiacov, počas ktorých sa dieťa považovalo za vyživované a to v stĺpcoch 3 – 5, ktoré sú rozdelené podľa toho či sa jedná o prvé, druhé alebo tretie dieťa, a ktoré sa ešte bližšie špecifikujú podľa toho či je dieťa držiteľom preukazu ZŤP/ZP. V daňovom priznaní je vyhradené miesto pre štyri deti. Ak však daňovník poberá daňové zvýhodnenie na viac ako štyri deti je povinný v rovnakom rozsahu uviesť informácie o deťoch na samostatný list, ktorý priloží ako prílohu k daňovému priznaniu.

Posledné riadky piateho oddielu sa venujú daňovému zvýhodneniu na dieťa, resp. zľave na dani a daňovému bonusu.

Platenie dane je názov posledného oddielu daňového priznania tohto typu, čiže **oddielu číslo šesť**. V tomto oddiele daňovník uvedie úhrn zrazených záloh z príjmov zo závislej činnosti¹⁰⁹ a zrazené dane¹¹⁰. Výsledkom tohto oddielu je suma kladná¹¹¹, alebo záporná¹¹².

4.3.1 Prílohy

Prílohy daňového priznania sú dôležitou súčasťou, ktorou je daňovník povinný vydokladovať skutočnosti, ktoré uviedol v daňovom priznaní. Súčasťou formuláru a jeho poslednej časti je súpis príloh, ku ktorým je podľa pokynov uvedených k daňovému priznaniu povinný uviesť počet listov danej prílohy.

4.4 Základný formulár daňového priznania

Základný formulár daňového priznania bol donedávna jedinou možnosťou a formou na podanie daňového priznania pre fyzické osoby. V jeho častiach je vymedzený priestor pre príjmy dosiahnuté daňovníkom podľa § 6, 7, 8, 9, 10 ZDPČR. Rovnako ako tomu bolo pri slovenskej verzii, oddielom, ktoré sú v rozšírenejšom formulári totožné so zjednodušeným nebudeme venovať bližšiu pozornosť.

¹⁰⁹ Po zľavách na dani.

¹¹⁰ Podľa § 36 ods. 7 a ods. 8 ZDPČR.

¹¹¹ V tomto prípade vzniká daňovníkovi daňový preplatok.

¹¹² V tomto prípade vzniká daňovníkovi daňový nedoplatok.

Záhlavie spolu s prvým oddielom sú takmer totožné so zjednodušenou verziou DP, ktorú sme si rozoberali vyššie. V rozšírenej verzii sa naviac vyskytuje DIC¹¹³; možnosť podať a zaznačiť, že ide o dodatočné DP, ako aj dátum zistenia dôvodov pre podanie tohto dodatočného DP; možnosť označiť krížikom variantu, či má daňovník zákonnú povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom; evidencia skutočností, či existovali transakcie so zahraničnými kapitálovo spojenými osobami.

Po otvorení daňového priznania tohto typu vidíme, že každému riadku sú pridelené dva stĺpce. Pre podávateľa je určený len ľavý stĺpec s názvom „poplatník“. Pravá časť je naopak určená pre potreby správcu dane.

Čiastkový základ dane, základ dane a strata je názov **oddielu číslo dva**, v ktorom daňovník uvedie jednotlivé príjmy do dvoch častí. Prvá sekcia sa týka výlučne príjmov a výpočtu čiastkového základu dane zo závislej činnosti a to podľa § 6 ZDPČR, ktoré daňovník počas zdaňovacieho obdobia dosiahol. Jedná sa aj o príjmy, ktoré dosiahol zo zahraničia prepočítané na české koruny. Ako prvé je povinný uviesť úhrn príjmov dosiahnutých od všetkých zamestnávateľov¹¹⁴; ďalej úhrn zaplateného povinného poistného¹¹⁵; ak dosahoval príjmy zo zahraničia, v riadku 33 aj zaplatenú daň z dosiahnutých príjmov.¹¹⁶ Riadok 34 môžeme nazvať aj výpočtovým riadkom, pretože v ňom daňovník sčíta úhrn príjmov, poistného a odčíta daň zaplatenú v zahraničí. Výsledná hodnota predstavuje čiastkový základ dane podľa § 6 ZDPČR. V riadku 35 uvedie daňovník úhrn príjmov plynúcich zo zahraničia zvýšených o povinné poistné podľa § 6 ods. 12 ZDPČR.

Druhá časť daného oddielu sa týka všetkých **čiastkových základov dane FO podľa § 6, 7, 8, 9 a 10 DZPČR**, kde daňovník uvedie **celkový základ dane**, ktorý mu na základe dosiahnutých príjmov, či zohľadnení **strát** plyní. Keďže tento formulár je univerzálny¹¹⁷, sú v tejto časti zohľadnené aj čiastkové základy dane z inej ako len zo závislej, či samostatnej zárobkovej činnosti.

Tretí oddiel v zjednodušenom formulári sa venuje **nezdaniteľnej časti základu dane**, pričom základný formulár v tomto oddiele rieši aj **odpočítateľné položky a výšku celkovej dane** podľa § 16 ZDPČR. Odpočítateľné položky zas bližšie špecifikuje § 34 ZDPČR.

¹¹³ Tento formulár môžu vyplňať nielen osoby s príjmami zo závislej činnosti, ale aj SZČO, ktorým je DIC pridelené.

¹¹⁴ Potvrdenia od zamestnávateľov o dosiahnutí príjmov sú súčasťou príloh k daňovému priznaniu.

¹¹⁵ Ktoré je zamestnávateľ povinný platiť rovnako ako pri zjednodušenej verzii formuláru DP.

¹¹⁶ Ktorou si zníži príjem podľa § 6 ods.13 ZDPČR.

¹¹⁷ Nejedná sa o prílohu ako je tomu napríklad pri priznaní k dani z nehnuteľností.

Nasledujúci oddiel odlišujú od skráteného formuláru dva rozdiely. V prvom rade si musíme uvedomiť, že zjednodušený formulár nemôže podať FO s príjmami zo zahraničia. A tu prichádzame k prvému rozdielu **štvrtého oddielu**. V prípade ak dosahoval daňovník príjmy zo zahraničia, uvedie rozdiel daňovej povinnosti vzniknutej v ČR s uznanou daňovou povinnosťou zo zahraničia v úvodnom riadku tohto oddielu. V druhom rade je rozdiel už v názve oddielu. Keďže FO, ktorá nemá príjmy len zo závislej činnosti môže z **celkovej dane** vykazovať **stratu**, priestor na jej uvedenie je práve v tomto oddiele.

Piaty oddiel, ktorý sa zaoberá **uplatnením zliav a daňovými zvýhodneniami** sa v zásade odlišuje od zjednodušeného formuláru iba zľavami, ktoré prináležia FO, ktoré nemajú príjmy len zo závislej činnosti. Menovite ide o zľavu na evidenciu tržieb, zľavu na zamestnancov so ZŤP/ZP a zľavu podľa § 35a alebo § 35b ZDP_{ČR}. Týmto zľavám sú venované samostatné riadky pričom v závere oddielu sa berú do úvahy vo výpočte dane.

Zjednodušený daňový formulár neobsahuje možnosť podať dodatočné daňové priznanie. Rozšírenejšia verzia túto možnosť poskytuje a to prostredníctvom **šiesteho oddielu** s názvom **dodatočné DP**. Daňovník tu má priestor uviesť skutočnosti ako napríklad výšku poslednej známej dane a pod., ktoré umožnia vyčíslieť novú daňovú povinnosť.

V **siedmom oddiele**, v ktorom sa uvádzajú údaje ohľadne **platenia dane** sa nachádzajú rovnaké riadky ako v zjednodušenom formulári, pričom sú doplnené o výšku: sumy na ostávajúcich zálohách zaplatenej poplatníkom; zaplatenej dane stanovenej paušálnou čiastkou podľa § 7a ZDP_{ČR}; zrazených daní podľa § 36 ods. 6, § 38f ods. 12 ZDP_{ČR}; zaistenej dane platcom podľa § 38e ZDP_{ČR}; zaplatenej daňovej povinnosti podľa § 38gb ods. 2 ZDP_{ČR}. Po tomto oddiele prichádzame k záverečnej strane DP.

Prehlásenie tohto priznania spolu so žiadosťou o vrátenie daňového preplatku sú rovnaké, avšak na rozdiel od zjednodušenej podoby sa nachádzajú v závere. Keďže základný formulár je rozsahom na dvoch samostatných listoch, priestor pre pečiatku je nielen na prvej strane, ale aj v závere medzi prehlásením, resp. identifikáciou podávateľa a žiadosťou o vrátenie daňového preplatku.

4.4.1 Prílohy

Počet **príloh** je aj v tomto prípade vyšší ako v zjednodušenom formulári. Prílohy môžeme rozdeliť do dvoch kategórií. Pre potreby našej práce bude stačiť označenie na predtlačené a nepredtlačené.

Predtlačené prílohy sú súčasťou DP, no pokiaľ sa netýkajú daňovej povinnosti konkrétneho daňovníka, nemusí ich prikladať. Jedná sa o prílohu č.1, v ktorej sa uvádza výpočet dane zo samostatnej činnosti¹¹⁸, prílohu č.2 s výpočtom čiastkových základov dane z príjmu z nájmu¹¹⁹ a z ostatných príjmov¹²⁰ a prílohu č. 3 s výpočtom dane z príjmov zo zahraničia¹²¹ vrátane samostatných listov 1. oddielu. Všetky tieto prílohy obsahujú v pravom hornom rohu ako základný identifikačný znak rodné číslo daňovníka. Opäť, ako tomu bolo v jadre rozšíreného formuláru DP, sa aj v prílohách stretávame s dvoma stĺpcami, kde jeden vyplňa daňovník a druhý je určený pre potreby správcu dane.

- **Príloha č. 1** sa skladá z dvoch častí. Prvá je venovaná samotnému výpočtu čiastkového základu dane z príjmov zo samostatnej činnosti podľa § 7 ZDPČR a to pri príjmoch plynúcich ako zo zdrojov na území ČR, tak aj príjmov zo zahraničia. Druhá časť obsahuje doplňujúce údaje podľa rovnakého zákona. Ide o údaje o obrate a odpisoch; druhoch činností, pričom sa uvádzajú príjmy a výdavky z nich; údaje o samostatnej zárobkovej činnosti, ako aj dátumy zahájenia, ukončenia, obnovenia a jej dĺžky; tabuľku určenú iba pre poplatníkov, ktorí vedú evidenciu podľa § 7 ZDPČR; zvyšujúce alebo znižujúce úpravy podľa § 5, § 23 ZDPČR; údaje o spoločníkoch spoločnosti ako aj ich podiel na príjmoch a výdavkoch; a podobné údaje o spolupracujúcej osobe a osobe, ktorá rozdeľuje príjmy a výdavky. Záver je určený pre údaje o verejne obchodnej, alebo komanditnej spoločnosti. V prípade ak daňovníkovi nestačí vyhradené miesto, uvedie tieto údaje na prázdny papier a priloží ich k predtlačenej prílohe.

- **Príloha č. 2**

Druhá príloha slúži k výpočtu čiastkových základov dane z príjmov z nájmu, a z ostatných príjmov¹²². Z toho dôvodu je príloha rozdelená na dve časti, kde jedna sa zaoberá iba daňami z príjmu z nájmu a druhá výpočtom čiastkového základu dane z ostatných príjmov.

¹¹⁸ Podľa § 7 ZDPČR.

¹¹⁹ Podľa § 9 ZDPČR.

¹²⁰ Podľa § 10 ZDPČR.

¹²¹ Podľa § 38f ZDPČR.

¹²² Ako v ČR, tak v zahraničí.

• Príloha č. 3

Posledná z predtlačенých príloh je určená daňovníkom, ktorí dosahovali príjmy zo zdrojov v zahraničí. Jednoduchá tabuľka obsahuje priestor na uvedenie základných údajov na základe ktorých sa vyjadrí daň, resp. to, či je daň uznaná na zápočet alebo nie. V prípade ak daňovníkovi plynú príjmy z viacerých štátov, je povinný za každý ďalší štát priložiť samostatný list tejto prílohy¹²³.

Nepredtlačené prílohy daňového priznania sú potvrdenia na základe ktorých daňovník dokazuje uvedené skutočnosti, ktoré uviedol v daňovom priznaní. Vo formulári sú už predpísané a daňovník je povinný uviesť aj počet listov danej prílohy. Týka sa to napríklad všetkých potvrdení a dokladov preukazujúcich výšku uplatnených zliav na dani, výšku dosiahnutých príjmov atď. V prípade daňovníka, ktorý vedie účtovníctvo môže byť prílohou aj účtovná závierka. Daňovník je povinný sčítať a uviesť celkový počet strán príloh do daňového priznania.

4.5 Čiastkové zhrnutie

V tejto kapitole sme sa venovali súčasným daňovým priznaniam k dani z príjmov fyzických osôb v Českej republike. V prvom rade je potrebné spomenúť, že zjednodušený formulár je novinkou od roku 2017. Dovoľme si tvrdiť, že sa tým znížilo nielen administratívne zaťaženie daňovníkov, ktorí majú príjem len zo závislej činnosti v Českej republike, ale aj úradníkov a v neposlednom rade aj záťaž na prírodu.

Postupným rozobratím daňových priznaní sme získali prehľad o situácii a požiadavkách, ktoré sú kladené na podávateľov v tejto krajine. Jednotlivé riadky sme si bližšie nešpecifikovali, nakoľko ich názvy logicky uvádzajú požiadavky na podávateľa. Pre potreby našej práce nás bližšie zaujímali väčšie celky, resp. oddiely a širší pohľad na problematiku. Na základe nadobudnutých vedomostí budeme môcť pristúpiť k samotnej analýze a porovnaniu problematiky na Slovensku a v Českej republike.

¹²³ Dostupný na stránkach Finančnej správy ČR.

5 Analýza základných diferencií daňových priznaní

Analýza jednotlivých daňových priznaní resp. ich porovnanie je posledným celkom našej práce. Začiatok tejto praktickej časti venujeme porovnávaniu priznaní od formálnej a grafickej podoby, až po stránku obsahovú, v ktorej sa dotkneme daňových systémov. Na vzorovom príklade občana s priemernou mzdou vyplníme daňové priznania, ktoré sme v práci opisovali. Nadobudnuté vedomosti tak aplikujeme do praktickej časti, pričom skúsime vysloviť tézu, ktoré daňové priznanie je z nášho pohľadu efektívnejšie. Predpokladom je, že pôjde o zrozumiteľnejšie DP s menšou mierou byrokratického zaťaženia a jednoduchším spôsobom vyplnenia. V závislosti od zistení požiadame o stanovisko Ministerstvo financií danej krajiny. Dovoľujeme si zdôrazniť, že v tejto kapitole budeme venovať pozornosť administratívne jednoduchším - elektronicky vyplneným a svojpomocne vytlačeným daňovým priznaniam, ktoré budú súčasťou ako prílohy našej práce.

5.1 Grafická a formálna podoba - komparácia

Pri porovnávaní formulárov daňových priznaní si aj laický pozorovateľ všimne viacero odlišností. Hoci ako prvé je badateľné podfarbenie stránok (České DP - ružové, Slovenské predtlačené DP – zelené), nebudeme tento rozdiel bližšie rozoberať. Jedná sa totiž o farebné rozlíšenie pre administratívne účely (odlíšenie jednotlivých typov formulárov a pod.), ktoré nemá pre daňovníka väčší význam.

Vo formulári DP SR môžeme pozorovať štvorčekové riadky, ako aj vzor paličkového písma, ktorým ma daňovník priznanie vyplňovať. Domnievame sa, že je to z dôvodu uľahčenia administratívneho spracovania, a to prostredníctvom elektronického systému. Naopak české formuláre využívajú priestor voľných riadkov, z čoho vyplýva, že podliehajú výlučne manuálnej kontrole správcom dane.

Pri formálnej stránke sme postrehli rozdiel aj v súvislosti s vyplneným hlavného identifikačného údaju (DIČ / rodné číslo). Slovenský daňovník je povinný tento údaj vyplniť v hornej časti každej jednej strany. Okrem toho sa pri ňom nachádza aj čiarový kód, ktorý umožňuje spolu s rodným číslom rýchlu a jednoduchú synchronizáciu údajov. Pri českom DP táto kolónka absentuje. Nachádza sa iba na úvodnej strane DP a následne v prílohách. Keďže české formuláre nemajú každú stranu úradne overenú resp. identifikovanú špecifickým údajom, obávame sa možnej úmyselnej/neúmyselnej manipulácie s DP po jeho odovzdaní. Finančný úrad overí pomocou podacej pečiatky prvú a poslednú stranu, ktorá sa v predtlačenej podobe

nachádza na jednom liste, ak je však DP priznanie vytlačené svojpomocne a každá strana je na samostatnom hárku (naš prípad), dve strany ostávajú bez overenia a identifikácie.

Dôležitým rozdielom aj z pohľadu samotných daňovníkov, je rozdielnosť v počte strán. Slovenské daňové formuláre pozostávajú zo 6 (typ A) / 12+2¹²⁴ (typ B) strán. Český formulár je naproti tomu skromnejší. Pozostáva z 2 (zjednodušený) / 4+4¹²⁵ (základný) strán. Na základe týchto skutočností považujeme český formulár za jednoznačne menšiu byrokratickú záťaž na podávateľa. Český formulár je z nášho pohľadu vzdušnejší a prehľadnejší, a ako sme už uviedli s menším počtom strán.

Táto skutočnosť nás zaujala natoľko, že sme požiadali o oficiálne stanovisko MF SR, s otázkou: Z akého dôvodu je slovenské daňové priznanie rozsiahlejšie, keď s Českou republikou máme podobný daňový systém, a zároveň, či neuvažuje súčasný rezort financií nad jeho zmenou, resp. zjednodušením?

Jednoznačnú odpoveď sme však dostali iba na otázku ohľadom zmien. „V súčasnosti MF SR neuvažuje zo zmenou tlačív.“¹²⁶ K otázke zložitosti DP, bolo vyjadrenie obsiahlejšie a zároveň vyhybavejšie, pričom na jeho základe predpokladáme, že v súčasnosti neexistuje politický záujem k riešeniu tejto témy a tak uľahčeniu celého aparátu daňového priznania. Prepis tejto mailovej komunikácie je súčasťou príloh (viď príloha č. 5).

5.2 Vyplnenie formulárov DP typ A / zjednodušené DP

Postupne si vypočítame a vzorovo vyplníme České a Slovenské daňové priznanie, kde ako daňovníkov určíme dve rovnaké osoby pre obe krajiny. Pri zostavení vzorového daňovníka budeme zväčša vychádzať z údajov Štatistického úradu ČR. Je potrebné uviesť, že v rámci vyplňania vzorových daňových priznaní sú všetky údaje fiktívne a dátumy, ktoré sú uvedené nekorešpondujú s lehotami na podanie DP v riadnom termíne.

Prvý daňovník dosahuje mesačné príjmy plynúce len zo závislej činnosti vo výške 1 098 € / 29 320 Kč¹²⁷. Žije v spoločnej domácnosti spolu s manželkou, ktorá sa stará o maloleté dieťa¹²⁸ a nedosahuje počas zdaňovacieho obdobia žiadne ďalšie príjmy a zároveň podpísal u svojho zamestnávateľa vyhlásenie na uplatnenie nezdaniiteľnej časti základu dane na daňovníka a daňového bonusu na rok 2016 / prehlásenie poplatníka dane z príjmu FO

¹²⁴ Dve strany príloh, ktoré sú súčasťou DP.

¹²⁵ Štyri strany príloh sú predtlačené, no podáva ich daňovník iba v prípade ak sa týkajú jeho daňovej povinnosti.

¹²⁶ Mailová komunikácia s MF SR zo dňa 14.3. 2017, viď. príloha č. 5.

¹²⁷ Táto suma zodpovedá priemernej hrubej mesačnej mzde v Českej republike za posledný kvartál 2016.

¹²⁸ Dieťa sa narodilo 03.03. 2015.

zo závislej činnosti. V tomto prípade stačí daňovníkovi vyplniť formulár typu A / zjednodušený formulár. V prípade slovenského DP zaokrúhľujeme daň podľa zákona na eurocenty nadol, pri českom DP je to na celé koruny nahor.

5.2.1 Výpočet a vyplnenie DP SR typ A

Na základe vyššie stanovených podmienok sme si vypočítali ročné príjmy plynúce daňovníkovi zo zamestnania a výšku odvodov do fondov a záloh na dani, ktoré bol povinný odviesť počas zdaňovacieho obdobia (viď Tab. 5.1).

Tab. 5.1 Prehľad ročných príjmov a odvodov SR

	v €	v Kč
Hrubá mzda	13 176,00	351 760
SP 9,4 %	1 238,54	33 065
nemocenské 1,4 %	184,46	4 925
starobné 4 %	527,04	14 070
invalidné 3%	395,28	10 553
poistenie v nezamestnanosti 1 %	131,76	3 518
ZP 4%	527,04	14 070
Odvody do fondov spolu	1 765,58	47 136
Hrubý základ dane	11 410,42	304 624
Nezdaniteľná časť ZD na daňovníka	3 803,33	101 538
Nezdaniteľná časť ZD na manželku	3 803,33	101 538
Daňový bonus	256,92	6 859
Upravený základ dane	3 803,76	101 549
Daňová povinnosť 19%	722,71	19 294
Čistá mzda	10 944,62	292 189
Zaplatené preddavky na dani	1 188,36	31 726
Daňový preplatok	465,65	12 431
Daňová asignácia	9,31	249

Zdroj: vlastné vypracovanie

Podľa údajov v tabuľke sme vyplnili daňové priznanie typu A a tým stanovili daň, ktorá nám vyšla vo forme daňového preplatku. Keďže sa jedná o daňovníka s priemernou mzdou, ktorému plynú príjmy len zo zamestnania, mali by sa uhradené zálohy na dani rovnať daňovej povinnosti za dané zdaňovacie obdobie. V našom prípade vyšiel daňový preplatok vo výške 465,65€¹²⁹, a to z dôvodu uplatnenia nezdaniteľnej časti základu dane na manželku.

¹²⁹ Približne 12 431Kč.

Daňovník má však možnosť časť dane a to konkrétne vo výške 2 %¹³⁰ venovať neziskovej organizácii, v našom prípade je to výška 9,31 €¹³¹. Vyplnené daňové priznanie uvádzame ako prílohu (viď. Príloha č. 1) bakalárskej práce.

5.2.2 Výpočet a vyplnenie DP ČR zjednodušený typ DP

V druhej časti si vypočítame a vyplníme rovnakého daňovníka, ktorého príjmy podliehajú zdaneniu v Českej republike (viď Tab. 5.2).

Tab. 5.2 Prehľad ročných príjmov a odvodov do fondov ČR

	V Kč
Hrubá mzda	351 840
SP - zamestnávateľ	87 960
ZP - zamestnávateľ	31 666
Odvody do fondov spolu	119 626
SHM	471 466
Zaokrúhlená SHM	471 400
Daň 15%	70 710
Zľava na daňovníka	24 840
Zľava na manželku	24 840
Daňový bonus	13 404
Daňová povinnosť	7 626
SP - zamestnanec	22 870
ZP - zamestnanec	15 833
Odvody do fondov spolu	38 702
Čistá mzda	305 512
Zaplatené preddavky na dani	32 496
Vyplatený daňový bonus	13 404
Daňový preplatok	11 466

Zdroj : vlastné vypracovanie

Rovnako sme postupovali aj pri českom DP, v ktorom nám ako aj na Slovensku vyšiel preplatok, a to vo výške 11 466 Kč. Dôvod tohto preplatku je taktiež spôsobený už vyššie opísaným uplatnením zľavy na manželku. Vyplnený formulár je prílohou č. 3.

5.2.3 Čiastkové zhrnutie

Pri porovnaní daňových preplatkov nám aj napriek vyššej sadzbe dane vyšiel vyšší preplatok v Slovenskej republike, avšak tento rozdiel je takmer nepatrný. Keďže však dochádza

¹³⁰ Hodnota daňovej asignácie sa vypočíta ako 2 % z dane upravené o daňový bonus.

¹³¹ Približne 249 Kč.

k odlišným spôsobom zdanenia, nie je exaktné porovnávať výšku daňového zaťaženia len na základe sadzby dane. Do úvahy tu totiž pribúda množstvo faktorov, medzi nimi aj daňové zvýhodnenia. Pre potreby našej práce budeme vychádzať z našich výsledkov a keďže našim primárnym cieľom nie je porovnávať daňové systémy nebudeme túto problematiku hlbšie analyzovať. Pre zaujímavosť však odporúčame názorné spracovanie Golu v článku s príznačným názvom „*Slovensko má vyššiu daňovú sadzbu, ale nižšiu daňovú povinnosť ako Česká republika*“¹³².

Väčší počet strán slovenského DP a teda aj tvrdenie o jeho zbytočnej administratívnej záťaži sme sa rozhodli po jeho vyplnení overiť výpočtom efektivity, v ktorom sme porovnávali počet vyplnených / všetkých riadkov. V slovenskom DP sme v našom prípade vyplnili 35 zo 79 riadkov, pričom v českom DP až 32 z 55 riadkov. Percentuálna vyplnenosť slovenského DP tak činí iba 44 %, českého až 58 %. Z tohto stavu môžeme dedukovať, že aj napriek väčšej univerzálnosti slovenského DP je jeho efektivita pri priemernom občanovi oproti českému DP nižšia. Je teda viac než pravdepodobné že slovenské DP spôsobuje väčšiu administratívnu a znalostnú záťaž na občanov.

5.3 Vyplnenie formulárov DP typ B / základný formulár DP

Keďže sme v našej bakalárskej práci rozoberali aj daňové priznania typu B / základný typ DP, ktoré sa vzťahujú na fyzické osoby dosahujúce aj iné príjmy ako len príjmy zo závislej činnosti, zameriame sa v druhom príklade práve na tieto situácie. Rovnako ako v predchádzajúcom príklade si vytýčime vzorového daňovníka, ktorý bude opäť dosahovať príjmy zo zamestnania vo výške priemernej mzdy a to 1098 € / 29 320 Kč, bude poberať daňový bonus na jedno vyživované dieťa a uplatní si nezdaniiteľnú časť ZD / zľavu na manželku. Do úvahy berieme, že všetky potrebné dokumenty má daňovník u svojho zamestnávateľa podpísane. K príjmom zo zamestnania mu však pribudnú aj príjmy z prenájmu nehnuteľností vo výške 7 491 € / 200 000 Kč, z ktorých mal výdavky vo výške 5 619 € / 150 000 Kč. Daňovník si ich uplatňuje na základe skutočne vynaložených výdavkov. Nehnuteľnosť je prenajímaná na základe nájomnej zmluvy. Pre účely priznania dane z príjmu, vedie daňovník daňovú evidenciu a nehnuteľnosť nemá zaradenú v obchodnom majetku.

¹³² Gola, 2017. [online].

5.3.1 Výpočet a vyplnenie DP SR typ B

Pri nami stanovených podmienkach a príjmoch si vypočítame hodnoty, pomocou, ktorých vyplníme daňové priznanie typu B. Keďže daňovníkovi plynú príjmy aj z nájmu na základe nájomnej zmluvy, je povinný registrovať sa na príslušnom daňovom úrade. Prostredníctvom tejto registrácie mu daňový úrad prideli DIČ, ktoré uvádza v daňovom priznaní ako hlavný identifikačný údaj. Vyplnenie DP a stanovenie daňovej povinnosti sme vykonali na základe tabuľky č. 5.3.

Tab. 5.3 Stanovenie ČZD a DP – slovenský daňovník formulár typu A DP

	v €	v Kč
Príjem zo závislej činnosti	13 176,00	351 760
Zaplatené odvody do fondov ZP a SP	1 765,58	47 136
SP	1 238,54	33 065
ZP	527,04	14 070
ZD z príjmov zo závislej činnosti	11 410,42	304 624
Preddavky na daň	1 188,36	31 726
Príjmy z nájmu po uplatnení oslobodenia	6 991,00	186 639
Výdavky z nájmu po uplatnení oslobodenia	5 243,95	139 998
Čiastkový základ dane z nájmu	1 747,05	46 641
ZD z príjmov zo závislej činnosti	11 410,42	304 624
Nezdaniteľná časť ZD na daňovníka	3 803,33	101 538
Nezdaniteľná časť ZD na manželku	3 803,33	101 538
ZD znížený o NČZD	3 803,76	101 549
ZD zistený podľa § 4	5 550,81	148 190
Daň 19%	1 054,65	28 156
Nárok na daňový bonus	256,92	6 859
Daňový bonus vyplatený zamestnávateľom	256,92	6 859
Daňový preplatok	133,71	3 570
Daňová asignácia	15,95	426

Zdroj: vlastné vypracovanie

Prostredníctvom údajov v tabuľke č. 5.3 sme vyplnili daňové priznanie typu B. Pri príjmoch z nájmu nehnuteľností sme zohľadnili výšku oslobodenia od dane vo výške 500 €¹³³, na ktoré má daňovník nárok. V rovnakom pomere sme uplatnili oslobodenie aj na vynaložené výdavky¹³⁴. Výsledná daňová povinnosť vyšla vo forme daňového preplatku a to

¹³³ Približne 13 349 Kč.

¹³⁴ Pomer príjmov zahrnutých do ZD ku celkovým príjmom.

vo výške 133,71 €. Daňový preplatok je rovnako ako aj v prvom príklade spôsobený uplatnením daňového zvýhodnenia na manželku. V prípade, ak by daňovník túto NČZD neuplatňoval vyšiel by mu daňový nedoplatok vo výške 588,93 €¹³⁵. NČZD na manželku daňovník môže uplatniť len z tzv. aktívnych príjmov, v našom prípade sú to príjmy zo závislej činnosti.

Aj v tomto prípade daňovník môže poskytnúť 2 % svojej dane (vo výške 15,95 €) v prospech neziskovej organizácie. Vyplnené daňové priznanie typu B je súčasťou príloh k práci (viď. Príloha č. 2).

5.3.2 Výpočet a vyplnenie DP ČR – základný formulár

Pri rovnakých podmienkach si vypočítame a vyplníme aj základné daňové priznanie podliehajúce českej legislatíve. Postup a stanovenie daňovej povinnosti sa bude od slovenského daňového priznania líšiť. Českému daňovníkovi nevzniká zákonná povinnosť registrácie na príslušnom finančnom úrade, ako tomu bolo v slovenskom prípade. Výpočet čiastkových ZD a daňovej povinnosti vykonáme na základe tabuľky č. 5.4.

Tab. 5.4 Stanovenie ČZD a DP – český daňovník základný formulár DP

	v Kč
Príjmy zo závislej činnosti	351 840
SP - zamestnávateľ	87 960
ZP - zamestnávateľ	31 666
Odvody do fondov spolu	119 626
Čiastkový ZD zo závislej činnosti	471 466
Príjmy z nájmu	200 000
Výdavky z nájmu	150 000
Čiastkový ZD z nájmu	50 000
ZD	521 466
Zaokrúhlený ZD	521 400
Daň	78 210
Zľava na daňovníka	24 840
Zľava na manželku	24 840
Daňový bonus	13 404
DP	15 126
Vyplatený daňový bonus zamestnávateľom	13 404
Zaplatené zálohy na dani	32 496
Daňový preplatok	3 966

Zdroj : vlastné vypracovanie

¹³⁵ Približne 15 723 Kč.

Pri vyplňaní DP sme sa dostali k výsledku daňového preplatku (vo výške 3 966 Kč). Rovnako ako tomu bolo aj v predchádzajúcich prípadoch, keďže základne stanovené podmienky zostali nezmenené. Keby sme chceli porovnať výšku dane v prípade neuplatnenia zľavy na manželku aj u českého daňovníka, jeho daňová povinnosť by vyšla vo forme dane na úhradu, a to vo výške 20 874 Kč. Výpočet sa líšil od slovenského aj v prípade určenia čiastkového základu dane podľa § 9 ZDP. V českom DP nevzniká nárok na oslobodenie od daní časti príjmov a výdavkov z nájmu, čiže čiastkový základ dane sme určili ako rozdiel príjmov a výdavkov plynúcich z nájmu. Vyplnené DP prikladáme ako prílohu č. 4.

5.3.3 Čiastkové zhrnutie

Vypĺňanie formulárov daňových priznaní typu B a základného typu, bolo diametrálne odlišné. V slovenskom formulári sa môže podávateľ ľahko stratiť. Opäť sa tak dostávame k problému s príliš veľkým rozsahom slovenského DP. Pri vyplňovaní musí daňovník absolvovať tortúru v podobe 12 strán vyplňania údajov mimo príloh, na rozdiel od českého formuláru, kde stránky pôsobia prehľadnejšie keďže je celé DP len na 4 stranách bez príloh. Čo sa týka percentuálneho vyplnenia, v prípade slovenského daňovníka sme DP vyplnili na 28% riadkov vrátane vyplnenia povinných príloh (vyplnených 43 riadkov k celkovému počtu 152). Pri českom DP je vyplnenie na úrovni 33 % (41/124) riadkov. Rovnako ako aj pri type A / zjednodušenom type, je efektívnejšou verziou daňové priznanie v Českej republike.

V oboch prípadoch by daňovníkovi vyšiel daňový preplatok, no ako sme už vyššie spomínali túto skutočnosť ovplyvňuje hlavne daňové zvýhodnenie na manželku, ktorá nepoberá žiaden príjem počas roku. Ak by si daňovník túto možnosť neuplatnil, teda na túto zľavu / NČZD nemal nárok, jeho daňová povinnosť by bolo vo forme dane na úhradu daňovému úradu. Daňový nedoplatok u českého daňovníka by bol vo výške 20 874 Kč, čo je približne o jednu štvrtinu viac ako v prípade slovenského nedoplatku, ktorý bol v prepočte na české koruny vo výške 15 723 Kč. Na základe tohto, môžeme tvrdiť, že aj napriek nižšej sadzbe dane v Českej republike je daňového zaťaženie daňou z príjmov zo závislej činnosti daňovníkov vyššie oproti Slovenskej republike, avšak táto skutočnosť môže byť spôsobená vyššiu výšku daňového bonusu v Českej republike, a tým aj vyšším nedoplatkom na dani.

Aj keď v prípade základov dane pri príjmoch z nájmu si môže český daňovník, na rozdiel od slovenského, odpočítat zľavy na dani. Slovenský si však môže uplatniť oslobodenie vo výške 500 €, avšak NČZD sa týkajú len aktívnych príjmov, pod ktoré príjem z nájmu nespadá. Teda slovenský daňovník z týchto príjmov odvieďol vyššiu daň.

6 Záver

Porovnávanie daňových priznaní hraničí s porovnávaním daňových systémov. Úplne sme sa tomu nevyhli ani my. Na malom priestore, ktorý bakalárska práca ponúka sme sa pokúsili o komplexne rozobratie danej problematiky v priestore krajín Českej a Slovenskej republiky.

Od zadefinovania základných pojmov, ktorý je bazálnym prvkom pre akúkoľvek odbornú prácu sme prešli k historickému exkurzu. Z nášho pohľadu bolo takmer nevyhnutné vymedziť historické súvislosti, na základe ktorých sme mohli reflektovať posun, ktorým obe republiky, česká aj slovenská, prešli od svojich počiatkov až k súčasnosti. Potreba zdaňovania majetku sa už v období feudalizmu pretavila do potreby vzniku daňových priznaní. S postupom času sa vyvíjali aj ich daňové systémy. Z berných úradov sa stali daňové a po dlhej ceste zmietanej národnostným útlakom, vnútornými rozpormi, dvoma svetovými vojnami a totalitným režimom sa zo spoločnej republiky stali samostatné a demokratické štátne zriadenia.

Následným opisom jednotlivých častí a oddielov daňových priznaní, sme nadobudli vedomosti nevyhnutné k správne mu pochopeniu a vyplneniu nami zvolených formulárov. V opisnej časti sme si všimali najprv na prvý pohľad zjavné rozdiely ako farbu, počet strán riadkov, po ktorých sme plynule nadviazali na obsahovú stránku. Vďaka nej sme si mohli uvedomiť aké veľké je byrokratické a vedomostné zaťaženie kladené na daňovníkov v týchto krajinách a porovnať ho.

Po opisných častiach sme plynule prešli k časti praktickej, v ktorej sme vypočítali hodnoty potrebné pre vyplnenie daňových priznaní, experimentálne vyplnili jednotlivé formuláre a analyzovali diferencie, vďaka ktorým sme prišli k niektorým zisteniam. Cieľom našej práce nebolo vytvoriť návod na vyplnenie daňového priznania, ale prísť s riešeniami, ktoré by mohli zlepšiť situáciu na úradoch a v očiach verejnosti a zjednodušiť celý proces priznávania daní. Práve slovenské DP, by si zmenu zaslúžilo. Jeho rozsah je v porovnaní s českým daňovým priznaním oboch typov takmer dvojnásobne väčší. Aby sme však zistili, či tento rozsah nemôže prispieť k univerzálnosti, rozhodli sme sa overiť ho výpočtom efektivity, pričom sme vychádzali z pomeru medzi vyplnenými vs. všetkými riadkami. Výsledok potvrdil naše dohady o tom, že slovenské daňové priznanie je oproti českému zložitejšie a je tak väčšou byrokratickou a administratívnou záťažou pre občanov aj úradníkov. S otázkou ohľadom zmien v DP sme sa obrátili aj na MF SR, kde sme však dostali negatívnu odpoveď. Riešením by mohla

byť inšpirácia z Českej republiky. Situácia v nej je úplne odlišná. Napriek menšiemu rozsahu základného formuláru, predstavilo MF novinku, zjednodušený formulár. Ten slúži pre občanov s príjmami len zo závislej činnosti, pričom sa nachádza len na dvoch stranách. Musíme však prízvukovať, že zistenie o efektívnosti DP sa môže týkať len úzkej skupiny ľudí, keďže sme vychádzali z fiktívnych príkladov. Nakoľko však koreluje so zistením o vyššom počte strán, považovali sme za nutné spomenúť ho.

Veľmi prekvapujúcim zistením bola možnosť prípadnej chcenej/nechcenej manipulácie, na základe nedostatočnej identifikácie jednotlivých strán DP ČR. V tomto prípade by z nášho pohľadu stačilo doplniť identifikáciu pomocou rodného čísla na každej jednej strane priznania a zautomatizovať celý proces, ako je tomu na Slovensko, čím by sa eliminovalo riziko zneužitia ľudským faktorom.

Z globálneho pohľadu má Slovenská republika prepracovanejší no zbytočne komplikovaný systém daní, kde aj napriek vyššej sadzbe predstavuje v niektorých prípadoch menšiu daňovú záťaž. Táto zložitosť sa prejavuje v už spomínanom rozsahu daňového priznania. Naopak Česká republika predstavuje pre občanov prívetivejšiu variantu s jednoduchým daňovým priznaním a systémom, ktorý od roku 1992 neprešiel väčšími zmenami.

Viac ako 23 rokov samostatnosti oboch krajín sa značne prejavilo v daňovom systéme, ktorý sa stáva viac odlišným ako spoločným, čo bolo jednoznačne pozorovateľné aj v daňových priznaniach, ktoré boli ústrednou témou našej práce.

Komplexnosť tejto témy môže byť v akademickej obci inšpiráciou k hlbšiemu porovnaniu daňových priznaní v strednej, či dokonca celej Európe. Konštruktívne zhodnotenie plusov a mínusov jednotlivých DP totiž považujeme za veľmi prínosné a veríme, že rovnako veľkým prínosom budú aj naše zistenia.

Zoznam použitej literatúry

Zoznam publikácií

ANDREJOVSKÁ, Alena. Uplatnenie zamestnaneckej prémie v podnikateľskej praxi. In: *Národná a regionálna ekonomika VIII, Herľany, 13 – 15. Október 2010* [online]. Košice: Technická univerzita v Košiciach - Ekonomická fakulta, 2010 [cit. 2017-1-8]. Dostupné z: <http://www3.ekf.tuke.sk/konfera2010/zbornik/files/prispevky/AndrejovskaAlena.pdf>

ĎURCOVÁ, Júlia. *Daňové priznanie 2015*. Žilina: Kros, 2016. 135 s. ISBN 978-80-89518-20-3.

GREGUŠ, Peter. Na ceste k štátu. *Extra plus*. 2010, č. 10, s. 26-27. ISSN 1336-0256.

JARINKOVIČOVÁ, Valéria et al. *Daňové priznania k dani z príjmov za rok 2015*. Žilina: Poradca podnikateľa, 2016. 292 s. ISBN 978-80-89363-99-5.

KOLLÁROVÁ, Zuzana. Veľký prehľad: Dôležité čísla v roku 2017. In: *Trend.sk* [online]. 2017. [cit. 2017-1-15]. Dostupné z: <http://www.etrend.sk/podnikanie/velky-prehľad-dolezite-cisla-v-roku-2017.html>

KRAJČOVIČOVÁ, Natália. *Slovensko na ceste k demokracii*. Bratislava: Prodama, 2009. 268 s. ISBN 978-80-8939-601-6.

KRÁKORA, Pavel a KOPEČEK, Pavel. *Dejiny Československa 1918-1992*. Praha: EPOCH, 2010. 56 s. ISBN 978-80-7425-080-4.

KRÁLIK, Jozef a JAKUBOVIČ, Daniel. *Slovník finančného práva*. Bratislava: Veda, 2004. 284 s. ISBN 978-80-224-0814-X.

LÉNÁRTOVÁ, Gizela. *Daňové systémy*. Bratislava: Ekonóm, 2004. 297 s. ISBN 978-80-225-4029-2.

RADVAN, Michal. *Zdanění majetku v Evropě*. Praha: C. H. Beck, 2007. 400 s. ISBN 978-80-7179-563-6.

SHELLE, Karel a TAUCHEN, Jaromír. *Encyklopedie českých právních dějin*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 972 s. ISBN 978-80-73805-62-3.

SCHELLEKENS, Marnix et al. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016. 1104 s. ISBN 978-90-8722-365-6.

ŠIROKÝ, Jan et al. *Daňové teorie – s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

VANČUROVÁ, Alena a LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1 VOX, 2016. 396 s. ISBN 978-80-87480-44-1.

Právne normy

Zákon č. 586 zo dňa 20. novembra 1992 o daniach z príjmov [online]. [cit. 2017-3-5].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon č. 595 zo dňa 4. decembra 2003 o dani z príjmov a o zmene a doplnení ďalších zákonov [online]. [cit. 2017-2-11]. Dostupné z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-595>

Zákon č. 280 zo dňa 22. júla 2009. Daňový rád. [online]. [cit. 2017-3-1]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>

Vyhláška č. 112 zo 6. marca 2012. Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorou sa vydáva Štatistický číselník krajín. [online]. [cit. 2017-3-6]. Dostupné z: <http://www.epi.sk/zz/2012-112>

Vyhláška č. 244 zo dňa 30. septembra 2015. [online]. [cit. 2017-3-6]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-244>

Zoznam elektronických zdrojov

DLOUHÁ, Petra. Daň z príjmov: Kdo musí v roce 2017 podat daňové přiznání. Penize.cz. [online]. 2017, [cit. 2017-3-7]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/321013-dan-z-prijmu-kdo-musi-v-roce-2017-podat-danove-priznani>

Etržby. [online]. Finanční správa, © 2016 – 2017 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/nejcastejsi-dotazy-podnikatelu>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Daň z príjmov*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-2-13]. Dostupné z:

https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov/_danove-priznanie#DanovePriznanieTypB

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Daňové preplatky*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-1-13]. Dostupné z:

<https://podpora.financnasprava.sk/400364-Da%C5%88ov%C3%A9-preplatky>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Fyzické osoby*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-2-13]. Dostupné z:

<https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/dan-z-prijmov/fyzicke-osoby>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Nárok na daňový bonus*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-1-13]. Dostupné z:

<https://podpora.financnasprava.sk/280045-N%C3%A1rok-na-da%C5%88ov%C3%BD-bonus->

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *NČZD vo forme doplnkového dôchodkového sporenia (III. pilier)*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-1-12]. Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/870079-N%C4%8CZD-vo-forme-doplnkov%C3%A9ho-d%C3%B4chodkov%C3%A9ho-sporenia-III-pilier>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Odpočet daňovej straty*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-1-13]. Dostupné z:

<https://podpora.financnasprava.sk/734627-Odpo%C4%8Det-da%C5%88ovej-straty>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Podmienky pre uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane na manžela/ku v r. 2016*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-1-12]. Dostupné z: <https://podpora.financnasprava.sk/181619-Podmienky-pre-uplatnenie-nezdanite%C4%BEnej-%C4%8Dasti-z%C3%A1kladu-dane-na-man%C5%BEelaku-v-r-2016>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Poučenie na vyplnenie daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby... Typ A*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-2-13]. Dostupné z:

<https://pfseform.financnasprava.sk/Formulare/eFormVzor/DP/form.364.DPFOAv16-poucenie.pdf>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Poučenie na vyplnenie daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby...Typ B*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-2-13]. Dostupné z:

<https://pfseform.financnasprava.sk/Formulare/eFormVzor/DP/form.362.DPFOBv16-poucenie.pdf>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Povinnosť vykonať ročné zúčtovanie*. [online]. Finančné riaditeľstvo SR, © 2013 [cit. 2017-2-13]. Dostupné z:

<https://podpora.financnasprava.sk/808709-Povinnos%C5%A5-vykona%C5%A5-ro%C4%8Dn%C3%A9-z%C3%BA%C4%8Dtovanie>

FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Obecné informace*. [online]. Finanční správa, © 2013 – 2016 [cit. 2017-3-8]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby-poplatnik/obecne-informace>

FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Pokyny k vyplnění přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období (kalendářní rok) 2016*. [online]. Finanční správa, © 2013 – 2016 [cit. 2017-1-15]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/tiskopisy/5405-1_24.pdf?201704301149

FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY. *Zaměstnanci – zaměstnavatelé*. [online].

Finanční správa, © 2013 – 2016 [cit. 2017-1-15]. Dostupné z:

<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele>

KUČEROVÁ, Dagmar. Slevy na dani v roce 2016 a výhled do roku 2017. *Podnikatel.cz* [online]. 2017, [cit. 2017-1-8]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/slevy-na-dani-v-roce-2016-a-vyhled-do-roku-2017/>

GOLA, Petr. Slovensko má vyššiu daňovú sadzbu ale nižšiu daňovú povinnosť. *Finance.sk* [online]. 2017, [cit. 2017-4-12]. Dostupné z: <http://www.finance.sk/176948-slovensko-ma-vyssiu-danovu-sadzbu-ale-nizsiu-danovu-povinnost-ako-ceska-republika/>

MÚZEUM SNP. *Slovensko v rokoch 1938 – 1945*. [online]. Múzeum Slovenského národného povstania, © 2016 [cit. 2016-12-13]. Dostupné z:

<http://www.muzeumsnp.sk/historia/slovensko-v-rokoch-1938-1945/>

Zoznam skratiek

ČR	Česká republika
DDS	doplňkové dôchodkové sporenie
DIČ	Daňové identifikačné číslo
DP	Daňové priznanie
DZP	daň z príjmov
EET	Elektronická evidencia tržieb
FO	fyzická osoba
KSČ	Komunistická strana Československa
MF	Ministerstvo financií
MPSV	Ministerstvo práce a sociálnych vecí
NČZD	nezdaniiteľná časť základu dane
PO	právnická osoba
SR	Slovenská republika
SZČO	Samostatne zárobkovo činná osoba
ZDP	Zákon o dani z príjmov
ZP	Zdravotne postihnutý
ZŤP	Zdravotne ťažko postihnutý

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 4. 5. 2017

Michaela Potočárová

Zoznam tabuliek

Tab. 5.1	Prehľad ročných príjmov a odvodov do fondov SR
Tab. 5.2	Prehľad ročných príjmov a odvodov do fondov ČR
Tab. 5.3	Stanovenie ČZD a DP – slovenský daňovník formulár typu A DP
Tab. 5.4	Stanovenie ČZD a DP – český daňovník základný formulár DP

Zoznam príloh

Príloha 1	DP SR - Typ A
Príloha 2	DP SR - Typ B
Príloha 3	DP ČR – Zjednodušený formulár
Príloha 4	DP ČR – Základný formulár
Príloha 5	Prepis elektronickej komunikácie s MF SR
Príloha 6	Priznanie k dani z príjmov obyvateľstva za rok 1993

